ĢENERĀLADVOKĀTES ELEANORAS ŠARPSTONES [*ELEANOR SHARPSTON*] SECINĀJUMI,
sniegti 2016. gada 29. septembrī[1]

Lieta C-158/14

A,
B,
C
un
D
pret
Minister van Buitenlandse Zaken

(Raad van State (Valsts padome, Nīderlande) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu))

LESD 267. pants — LESD 263. panta ceturtā daļa — Prasības par ES tiesību akta atcelšanu un spēkā esamības izvērtēšanu prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā — Īstenošanas regula (ES) Nr. 610/2010 — Kopējā nostāja 2001/931/KĀDP — Padomes Regula (EK) Nr. 2580/2001 — Padomes Pamatlēmums 2002/475/TI — Terora aktu definīcija — Vai nevalstisku bruņotu spēku darbības iekšējā bruņotā konfliktā ir terora akti — Terorisma apkarošanas konvencijas — Starptautiskās humanitārās tiesības

1. Ir konstatēts, ka A, B, C un D ir vākuši līdzekļus un tos pārveduši "Tamililamas atbrīvošanas tīģeriem" ("TAT") – grupai, kas cīnījās pilsoņu karā pret Šrilankas valdību, lai Šrilankas ziemeļos un austrumos izveidotu neatkarīgu tamilu tautas valsti, un kuru Eiropas Savienība aptuveni desmit gadus ir klasificējusi kā "teroristisku".

2. Nīderlandes iestādes, piemērojot Nīderlandes tiesību aktus, ar kuriem īsteno ANO Drošības padomes ("ANO DP") rezolūciju, ir noteikušas, ka A, B, C un D ir personas, uz kurām attiecas ierobežojoši pasākumi terorisma apkarošanai. Tā rezultātā šo personu līdzekļi ir iesaldēti, tām vai to labā ir aizliegts piedāvāt finanšu pakalpojumus un tām ir aizliegts nodot jebkādus līdzekļus. Īstenojot šos pasākumus, Nīderlandes iestādes pret TAT attiecās kā pret teroristisku organizāciju. Šajā konstatējumā ņemta vērā Eiropas Savienības Padomes Īstenošanas regula, ar kuru atstāta spēkā TAT atrašanās terora aktos iesaistītu grupu sarakstā, uz kurām attiecas ierobežojoši pasākumi. Savā prasībā Nīderlandes tiesā A, B, C un D apgalvo, ka regula ir spēkā neesoša, jo TAT darbības nav bijušas teroristiski akti. Viņi norāda, ka TAT patiesībā bijis nevalstisks bruņots spēks, kas iesaistījies iekšējā konfliktā Šrilankā, tādēļ tā darbībām piemērojamas vienīgi starptautiskās humanitārās tiesības, nevis ES un starptautisko tiesību normas par cīņu pret terorismu. No tā izriet, ka Eiropas Savienība kļūdaini uzskatījusi no 2005. līdz 2009. gadam TAT veiktos uzbrukumus un nolaupīšanas par "terora aktiem", ar ko tika pamatota TAT iekļaušana ES terora aktos iesaistīto organizāciju sarakstā.

1 — Oriģinālvaloda – angļu.

3. *Raad van State* (Valsts padome) ir lūgusi sniegt prejudiciālu nolēmumu, kurā būtībā uzdod jautājumu par "teroristisku uzbrukumu" definīciju, kas izmantota, pieņemot Padomes Īstenošanas regulu, un vai iespējamās neatbilstības starp šo definīciju Savienības tiesībās un starptautiskajās tiesībās (jo īpaši starptautisko tiesību normās, kuru mērķis ir terorisma apkarošana, un starptautiskajās humanitārajās tiesībās) varētu ietekmēt attiecīgās īstenošanas regulas spēkā esamību. Tā arī vaicā, vai A, B, C un D var pamatlietā atsaukties uz šīs īstenošanas regulas spēkā neesamību, ņemot vērā, ka privātpersonām pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā ir paplašināta tiešā piekļuve ES tiesai.

Starptautiskās tiesības

Starptautiskās humanitārās tiesības

4. Starptautiskās humanitārās tiesības regulē karadarbību starptautiskos un iekšējos bruņotos konfliktos. Tās cita starpā ir paredzētas civiliedzīvotāju aizsardzībai konflikta zonā, ierobežojot kara ietekmi uz personām un īpašumu [2].

5. Ievērojama daļa starptautisko humanitāro tiesību normu atrodamas četrās Ženēvas konvencijās [3] un to trijos papildprotokolos [4]. Viens no konvencijās un papildprotokolos nostiprinātajiem principiem ir civiliedzīvotāju un militāro kaujinieku, kā arī civilo objektu un militāro mērķu nošķiršana. Tās nosaka karagūstekņu (civiliedzīvotāju un militārā personāla) pamattiesības, ievainoto un slimo personu aizsardzību, kā arī aizsardzību un tiesības, kas piešķirtas kara zonā un tās tuvumā esošajiem civiliedzīvotājiem (nekombatanti). Eiropas Savienība nav nevienas konvencijas vai to papildprotokola puse. Tomēr visas dalībvalstis ir to dalībnieces.

6. Visu Ženēvas konvenciju kopīgajā 2. pantā ("Konvencijas(-u) piemērošana") tostarp ir paredzēts:

"Līdzās noteikumiem, kuriem jāstājas spēkā miera laikā, šī Konvencija jāievēro visos pieteikta kara gadījumos vai jebkura cita militāra konflikta gadījumā, kurš var rasties starp divām vai vairākām Augstajām Līgumslēdzējām valstīm, pat tajā gadījumā, ja viena no tām neatzīst karastāvokli.

Šī Konvencija jāievēro arī visos kādas Augstās Līgumslēdzējas valsts teritorijas daļējas vai pilnīgas okupācijas gadījumos, pat tad, ja minētā okupācija nesastop nekādu bruņotu pretestību.

[..]"

7. Tomēr saskaņā ar visu Ženēvas konvenciju kopīgo 3. pantu ("Lokāla rakstura konflikti"), kas kodificē starptautisko paražu tiesību normu: [5]

2 — Spriedums, 2014. gada 30. janvāris, *Diakité*, C-285/12, EU:C:2014:39, 23. punkts.

3 — 1949. gada 12. augusta Ženēvas Konvencija par ievainoto un slimo stāvokļa uzlabošanu aktīvajās armijās, *United Nations Treaties Series* [ANO līgumu krājums], 75. sējums, 31. lpp. ("Pirmā Ženēvas konvencija"); 1949. gada 12. augusta Ženēvas Konvencija par jūras kara spēku sastāvā esošo ievainoto, slimo un kuģu katastrofās cietušo personu stāvokļa uzlabošanu, *United Nations Treaties Series*, 75. sējums, 85. lpp. ("Otrā Ženēvas konvencija"); 1949. gada 12. augusta Ženēvas Konvencija par izturēšanos pret kara gūstekņiem, *United Nations Treaties Series*, 75. sējums, 135. lpp. ("Trešā Ženēvas konvencija"); un 1949. gada 12. augusta Ženēvas Konvencija par civiliedzīvotāju aizsardzību kara laikā, *United Nations Treaties Series*, 75. sējums, 287. lpp. ("Ceturtā Ženēvas konvencija").

4 — 1977. gada 8. jūnija papildu protokols pie 1949. gada 12. augusta Ženēvas konvencijām, kas attiecas uz starptautiska rakstura bruņotu konfliktu upuru aizsardzību (I protokols), *United Nations Treaties Series*, 1125. sējums, 3. lpp. ("Pirmais papildprotokols"); 1977. gada 8. jūnija papildu protokols pie 1949. gada 12. augusta Ženēvas konvencijām, kas attiecas uz lokāla rakstura bruņotu konfliktu upuru aizsardzību (II protokols), *United Nations Treaties Series*, 1125. sējums, 609. lpp. ("Otrais papildprotokols"); un 1949. gada 12. augusta Ženēvas konvenciju papildprotokols par papildu atšķirības emblēmas apstiprināšanu (III protokols), 2005. gada 8. decembris, *United Nations Treaties Series*, 2404. sējums, 261. lpp.

5 — Skat., piemēram, Starptautiskā tiesa ("ANO ST"), Militārās un paramilitārās darbības Nikaragvā un pret to (Nikaragva pret Amerikas Savienotajām Valstīm), spriedums pēc būtības, *I.C.J. Reports* 1986, 14. lpp., 218. un 219. punkts, Starptautiskā Sarkanā Krusta komiteja (SSKK), Aktualizētais komentārs par pirmo Ženēvas konvenciju (2016. gads), pieejams: https://www.icrc.org ("2016. gada SSKK komentārs"), kopīgais 3. pants, 155. punkts; un ANO ST konsultatīvais atzinums par kodolieročiem izmantošanas draudu un kodolieroču izmantošanas likumību, *I.C.J. Reports* 1996, 226. lpp. ("ANO ST, Kodolieroči"), 78. un 79. punkts.

“Bruņota konflikta gadījumā, kuram ir lokāls raksturs [kam nav starptautiska rakstura] un kurš rodas kādas Augstās Līgumslēdzējas valsts teritorijā, katrai karojošai pusei jāievēro kā minimums sekojoši noteikumi:

(1) Pret personām, kuras tieši nepiedalās militārajās akcijās, tai skaitā personām no bruņoto spēku sastāva, kuras ir nolikušas ieročus, kā arī pret tām, kuras pārstājušas piedalīties militārajās akcijās slimību, ievainojumu, aizturēšanu vai jebkuru citu iemeslu, jebkuros apstākļos izturēsies humāni, bez jebkādas nelabvēlīgas diskriminācijas pēc rases ādas krāsas, reliģijas vai ticības, dzimuma, izcelsmes vai materiālā stāvokļa vai jebkuriem citiem līdzīgiem kritērijiem. Šai nolūkā attiecībā pret augstāk minētajām personām ir aizliegtas un jebkurā laikā un jebkurā vietā būs aizliegtas sekojošas darbības:

   (a) vardarbība pret dzīvību un veselību, it īpaši jebkura veida slepkavība, ievainošana, cietsirdīga apiešanās un spīdzināšana;

   (b) ķīlnieku ņemšana;

[..].”

8. I protokola 1. pantā (“Vispārējie principi un piemērošanas apjoms”), kas attiecas uz starptautiskos bruņotos konfliktos cietušo aizsardzību un arī kodificē starptautiskās paražu tiesības [6], tostarp minēts:

“[..]

3. Šis Protokols, kurš papildina Ženēvas konvencijas [..], piemērojams gadījumos, kādi paredzēti [kopīgajā 2. pantā].

4. Iepriekšējā paragrāfā minētie gadījumi ietver bruņotus konfliktus, kuros tautas, izmantojot savas tiesības uz pašnoteikšanos, kas izteiktas Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtos un Deklarācijā par starptautisko tiesību principiem attiecībā uz draudzīgām attiecībām un sadarbību starp valstīm saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtiem, cīnās pret koloniālo kundzību un ārzemju okupāciju, un pret rasistiskajiem režīmiem.”

9. Ar I protokola 51. panta 2. punktu tiek aizliegti “vardarbības akti vai tās draudi, kuru galvenais mērķis ir viest šausmas civiliedzīvotāju vidū”.

10. II protokols attiecas uz iekšējos bruņotos konfliktos cietušo aizsardzību. Starptautiskā tiesa vēl nav paudusi nostāju par to, vai ar minēto protokolu tiek kodificētas starptautiskās paražu tiesības.

11. II protokola 1. pantā (“Piemērošanas joma”) ir paredzēts:

“1. Šis Protokols, kas attīsta un papildina [kopīgo 3. pantu], nemainot pastāvošos tā lietošanas nosacījumus, ir piemērojams attiecībā uz visiem bruņotajiem konfliktiem, uz kuriem neattiecas [I protokola] 1. pants, kuri notiek kādas Augstās Līgumslēdzējas valsts teritorijā starp tās bruņotajiem spēkiem un disidentu bruņotajiem spēkiem vai citiem organizētiem bruņotiem grupējumiem, kas kontrolē daļu tās teritorijas atbildīgas varas vadībā tā, ka tie spēj veikt ilgstošas un saskaņotas militāras operācijas un īstenot šī Protokola noteikumus.

2. Šis Protokols nav piemērojams iekšēju nemieru vai saspīlējuma gadījumos, kā, piemēram, sacelšanās, atsevišķu izkaisītu vardarbības aktu vai citu līdzīgas dabas aktu gadījumos, kuri nav bruņoti konflikti.”

6 — Starptautiskā tiesa ir atzinusi, ka I protokola normas to pieņemšanas laikā vienīgi atspoguļoja jau esošas paražu tiesības: ANO ST, Kodolieroči, 84. punkts.

12. II protokola 4. pantā (“Galvenās garantijas”) īpaši ir paredzēts, ka “jebkurā laikā un jebkurā vietā” ir aizliegts kā ķīlniekus sagūstīt personas, kas neņem tiešu dalību vai pārtraukušas piedalīties karadarbībā, un vērst pret tām terora aktus [7].

13. 6. pantā (“Krimināllietu vešana tiesā”) ir noteiktas minimālās garantijas, ko piemēro krimināltvajāšanā un sodīšanā par noziedzīgiem nodarījumiem, kas ir saistīti ar iekšējiem bruņotiem konfliktiem. Tas nosaka, ka varas pārstāvjiem, karadarbībai beidzoties, ir jācenšas visplašākajā iespējamajā veidā piešķirt amnestiju personām, kas piedalījušās bruņotajā konfliktā vai kurām atņemta brīvība kādu ar bruņotu konfliktu saistītu iemeslu dēļ, vai arī tās ir internētas vai aizturētas [8].

14. II protokola 13. panta 2. punkta otrajā teikumā ir aizliegti “vardarbības akti vai tās draudi, kuru galvenais mērķis ir viest šausmas civiliedzīvotāju vidū”. Atsevišķi starptautiskie kara noziegumu tribunāli ir atzinuši, ka šis noteikums ir daļa no starptautiskajām paražu tiesībām, par kuru pārkāpumu iestājas individuāla krimināltatbildība [9].

Starptautiskās tiesības par cīņu pret terorismu un ķīlnieku sagrābšanu

Rezolūcija 1373 (2001)

15. ANO Drošības padome 2001. gada 28. septembrī pēc minētā gada 11. septembrī ASV notikušajiem uzbrukumiem pieņēma Rezolūciju 1373 (2001) (turpmāk tekstā – “Rezolūcija 1373 (2001)”) [10]. Tās 1. punktā ir noteikts, ka visas valstis:

“a) novērš un apkaro terora aktu finansēšanu;

b) atzīst par noziedzīgu nodarījumu tādu līdzekļu apzinātu sniegšanu vai ievākšanu, ko jebkādā veidā tieši vai netieši veic to pilsoņi vai to teritorijā, kas ir paredzēti vai par kuriem ir zināms, ka tie tiks izmantoti terora aktu veikšanai;

[..]

d) aizliedz saviem pilsoņiem vai jebkurai citai personai vai organizācijai, kas atrodas to teritorijā, tieši vai netieši nodot līdzekļus, finanšu aktīvus vai saimnieciskos resursus, vai finanšu vai citus saistītos pakalpojumus personu, kas veic vai mēģina veikt terora aktus, tos veicina vai tajos piedalās, organizāciju, kas pieder šīm personām vai ko tās tieši vai netieši kontrolē, kā arī personu un organizāciju, kas rīkojas šo personu vārdā vai pēc to norādēm, rīcībā [..].”

16. 3. punkta d) apakšpunktā visas valstis tiek aicinātas “pēc iespējas drīzāk pievienoties atbilstīgajām starptautiskajām konvencijām un protokoliem, kas attiecas uz terorismu, ieskaitot 1999. gada 9. decembra Starptautiskajai konvencijai par cīņu pret terorisma finansēšanu [[11]]”.

7 — 4. panta 1. punkts, lasot to kopā ar II protokola 4. panta 2. punkta c) un d) apakšpunktu.

8 — II protokola 6. panta 5. punkts.

9 — Skat. Starptautiskā bijušās Dienvidslāvijas kara noziegumu tribunāla Apelācijas palātas spriedumu Prokurors pret *Stanislav Galić*, IT-98/29-A (2006. gada 30. novembris), 86., 90. un 98. punkts (šāds secinājums tika izdarīts attiecībā uz Pirmā protokola 51. panta 2. punktu); Sjerraleones Speciālās tiesas Otrā tiesas palāta, spriedums Prokurors pret *Brima* u.c., SCSL-04-16-T (2007. gada 20. jūnijs), 662. līdz 666. punkts. Skat. arī 2016. gada SSKK komentāru, Kopīgais 3. pants, 525. punkts.

10 — S/RES/1373 (2001).

11 — Skat. iepriekš 20. punktu.

Daudzpusējās un reģionālās terorisma apkarošanas konvencijas

17. Valstis (vēl) nav vienojušās par vispārēju, vispārpiemērojamu terora akta definīciju [12].

18. 1997. gada 15. decembrī Ņujorkā tika parakstīta Starptautiskā konvencija par cīņu pret teroristu rīkotajiem sprādzieniem (turpmāk tekstā – "Teroristu rīkoto sprādzienu konvencija") [13]. Lai gan Eiropas Savienība nav tās puse, visas dalībvalstis tādas ir. Pēdējais Teroristu rīkoto sprādzienu konvencijas apsvērums norāda, ka valstu militāro spēku darbību nosaka starptautisko tiesību normas ārpus konvencijas ietvariem un ka noteiktu darbību neiekļaušana šajā Konvencijā "nepieļauj vai nepadara likumīgas tādas darbības, kas citādi ir nelikumīgas, vai nekavē kriminālvajāšanu saskaņā ar citiem likumiem [..]".

19. 19. panta 2. punktā ir paredzēts, ka "bruņoto spēku darbības bruņota konflikta laikā, tādā nozīmē, kādā šie termini tiek saprasti starptautiskajās humanitārajās tiesībās, kuras nosaka minētās tiesības, netiek apskatītas [Teroristu rīkoto sprādzienu konvencijā], un [tā] nenosaka arī tās valsts militāro spēku veiktās darbības, kas tiek veiktas, pildot to oficiālos pienākumus, tādā mērā, kādā minētās darbības tiek apskatītas citās starptautisko tiesību normās".

20. 1999. gada 9. decembrī Ņujorkā tika parakstīta Starptautiskā konvencija par cīņu pret terorisma finansēšanu (turpmāk tekstā – "Terorisma finansēšanas konvencija") [14]. Lai gan Eiropas Savienība nav tās puse, visas dalībvalstis tādas ir. Terorisma finansēšanas konvencijas 2. panta 1. punktā ir noteikts:

"Jebkura persona šīs Konvencijas izpratnē izdara noziedzīgu nodarījumu, ja šī persona ar jebkādiem līdzekļiem, tieši vai netieši, nelikumīgi un apzināti sagādā vai savāc līdzekļus ar mērķi, lai tie tiktu izmantoti, vai zinot, ka tie tiks izmantoti, pilnīgi vai daļēji, lai izdarītu:

a) darbību, kurā ir noziedzīga nodarījuma sastāvs, kas noteikts un definēts vienā no pielikumā minētajiem līgumiem; [[15]]

b) jebkādu citu darbību ar nodomu izraisīt nāvi vai nodarīt smagus miesas bojājumus kādai civilpersonai vai kādai citai personai, kas aktīvi nepiedalās karadarbībā bruņota konflikta gadījumā, kad šādas rīcības mērķis pēc tās būtības vai konteksta ir iedzīvotāju iebiedēšana vai valdības vai starptautiskas organizācijas piespiešana veikt kādu darbību vai atturēties no tās."

21. Saskaņā ar Terorisma finansēšanas konvencijas 8. panta 1. punktu dalībvalstis saskaņā ar saviem nacionālajiem tiesību principiem veic piemērotus pasākumus, lai iespējamas konfiskācijas nolūkos identificētu, atklātu, iesaldētu vai izņemtu jebkādus līdzekļus, kas tiek izmantoti vai paredzēti 2. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanai, kā arī šādos noziedzīgos nodarījumos gūtos ienākumus.

22. 21. pantā ir paredzēts, ka "nekas Konvencijā neietekmē citas valstu un personu tiesības, pienākumus un atbildības saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, sevišķi Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu mērķiem, starptautiskajām humanitārajām tiesībām un citām līdzīgām konvencijām".

12 — Ar ANO Ģenerālās Asamblejas 1996. gada 17. decembra Rezolūciju 51/210 izveidotā *ad hoc* Komiteja strādā, lai sarunu ceļā vienotos par Vispārējas konvencijas par starptautisko terorismu projektu. Tomēr progress nav straujš, daļēji arī tādēļ, ka ir grūti vienoties par terorisma definīciju un to, vai tajā būtu jāietver darbības, kuras veikuši bruņotie spēki bruņota konflikta laikā un kurām piemēro starptautiskās humanitārās tiesības, un nacionālās atbrīvošanās kustības. Skat. jo īpaši ANO Ģenerālā asamblejas Sestās komitejas 70. sesijas sēžu protokolu kopsavilkumu, A/C.6/70/SR.1, 2, 3, 4, 5, 27 un 29.

13 — *United Nations Treaties Series*, 2149. sēj., 256. lpp.

14 — *United Nations Treaties Series*, 2178. sēj., 197. lpp.

15 — Šajā sarakstā ietilpst tostarp Starptautiskā konvencija pret ķīlnieku sagrābšanu (skat. turpmāk 25. punktu) (4. punkts) un Starptautiskā konvencija par cīņu pret teroristu rīkotajiem sprādzieniem (9. punkts).

23. 2005. gada 13. aprīlī Ņujorkā tika pieņemta Starptautiskā konvencija par kodolterorisma apkarošanu (turpmāk tekstā – "Kodolterorisma konvencija")[16]. Lai gan Eiropas Savienība nav tās puse, lielākā daļa dalībvalstu tādas ir[17]. Kodolterorisma konvencijas 4. panta 2. punktā ir paredzēts, ka starptautisko humanitāro tiesību paredzētās bruņoto spēku darbības bruņota konflikta laikā atbilstoši tam, kā šie termini ir definēti saskaņā ar starptautiskajām humanitārajām tiesībām, nenosaka šī konvencija, un tāpat arī šī konvencija neregulē darbības, kuras veic kādas valsts militārie spēki, pildot savus dienesta pienākumus, ciktāl tās regulē citi starptautisko tiesību noteikumi.

24. Viena no reģionālajām konvencijām ir nesen pieņemtā Eiropas Padomes ("EP") Konvencija par terorisma novēršanu[18]. Eiropas Savienība ir parakstījusi šo konvenciju, bet vēl nav to ratificējusi. Turklāt lielākā daļa dalībvalstu, gan ne visas, to ir parakstījušas vai ratificējušas[19]. EP Konvencijas par terorisma novēršanu 26. panta 5. punktā ir paredzēts:

"Bruņoto spēku darbības bruņota konflikta laikā, tādā izpratnē, kādā tiek saprasti šie termini saskaņā ar starptautiskajām humanitārajām tiesībām, saskaņā ar kurām tie tiek regulēti, nav regulētas šajā Konvencijā. Pušu bruņoto spēku darbības, kas veiktas, pildot to oficiālos pienākumus, tādā mērā, kādā tās tiek regulētas starptautiskajās tiesībās, nav regulētas šajā Konvencijā."

Starptautiskā konvencija pret ķīlnieku sagrābšanu

25. 1979. gada 17. decembrī ANO Ģenerālā asambleja pieņēma Starptautisko konvenciju pret ķīlnieku sagrābšanu (turpmāk tekstā – "Ķīlnieku konvencija")[20]. Ķīlnieku konvencijas 12. pantā noteikts, ka "tādā mērā, kādā [Ženēvas Konvencijas vai tām] pievienotie Protokoli attiecas uz konkrētu ķīlnieku sagrābšanas gadījumu, un tādā mērā, kādā [Ķīlnieku] konvencijas Dalībvalstīm ir pienākums veikt ķīlnieku sagrābēja kriminālvajāšanu vai izdot to, [Ķīlnieku] konvencija neattiecas uz ķīlnieku sagrābšanas gadījumu, ja tas noticis bruņotu konfliktu laikā, kā noteikts [Ženēvas Konvencijās un to] Protokolos [..]".

Savienības tiesības

Līgums par Eiropas Savienības darbību

26. LESD 263. panta ceturtajā daļā ir noteikts, ka "jebkura fiziska vai juridiska persona ar pirmajā un otrajā daļā minētajiem nosacījumiem var celt prasību par tiesību aktu, kas adresēts šai personai vai kas viņu skar tieši un individuāli, un par reglamentējošu aktu, kas viņu skar tieši, bet nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem". Pirmā daļa nosaka, kāda veida aktus Tiesa var izvērtēt. To skaitā ir Padomes akti. Otrajā daļā ir noteikti pārbaudes pamati, attiecībā uz kuriem Tiesai ir jurisdikcija. Saskaņā ar sesto daļu tiesvedība jāuzsāk "[..] divos mēnešos pēc tam, kad vai nu tiesību akts publicēts, vai darīts zināms attiecīgai personai vai, ja tas nenotiek, tad no dienas, kad tas šai personai kļuvis zināms".

16 — *United Nations Treaties Series*, 2445. sēj., 89. lpp.

17 — Apvienotā Karaliste, Austrija, Beļģija, Čehijas Republika, Dānija, Francija, Horvātija, Kipra, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Malta Nīderlande, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovākija, Slovēnija, Somija, Spānija, Ungārija, Vācija un Zviedrija.

18 — *CETS* Nr. 196.

19 — Šādas 22 dalībvalstis ir konvencijas puses: Austrija, Bulgārija, Dānija, Francija, Horvātija, Igaunija, Kipra, Latvija, Lietuva, Luksemburga, Malta Nīderlande, Polija, Portugāle, Rumānija Slovākija, Slovēnija, Somija, Spānija, Ungārija, Vācija un Zviedrija,.

20 — *United Nations Treaties Series*, 1316. sēj., 205. lpp.

Eiropas Savienības Pamattiesību harta

27. Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta"[21]) 47. panta pirmajā daļā noteikts, ka "ikvienai personai, kuras tiesības un brīvības, kas garantētas Savienības tiesībās, tikušas pārkāptas, ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, ievērojot nosacījumus, kuri paredzēti šajā pantā".

28. 48. panta 1. punktā ir paredzēts, ka "ikvienu apsūdzēto uzskata par nevainīgu, kamēr vaina nav pierādīta saskaņā ar likumu". Atbilstīgi Hartas 48. panta 2. punktam "ikvienam apsūdzētajam tiek garantētas tiesības uz aizstāvību".

Kopējā nostāja 2001/931/KĀDP

29. Kopējās nostājas 2001/931/KĀDP[22] preambulas 2. apsvērumā ir minēta Rezolūcija 1373 (2001), ar kuru nosaka vispusīgas stratēģijas cīņā pret terorismu, jo īpaši cīņā pret terorisma finansēšanu. Preambulas 5. apsvērumā teikts, ka Eiropas Savienībai jāveic papildu pasākumi, lai īstenotu ANO Drošības padomes Rezolūciju 1373 (2001).

30. 1. panta 1. punktā ir noteikts, ka šī kopējā nostāja saskaņā ar turpmāko pantu noteikumiem attiecas uz personām, grupām un organizācijām, kas ir iesaistītas terora aktos un uzskaitītas pielikumā.

31. 1. panta 2. punktā "personas, grupas un organizācijas, kas ir iesaistītas terora aktos" ir definētas šādi:

— personas, kas izdarījušas vai mēģina izdarīt terora aktus vai piedalās vai veicina terora aktu izdarīšanu,

— grupas un organizācijas, kas tieši vai netieši pieder šādām personām vai kuras šādas personas tieši vai netieši vada; un personas, grupas vai organizācijas, kas rīkojas šādu personu, grupu vai organizāciju vārdā vai saskaņā ar to norādēm, ietverot līdzekļus, kas iegūti vai saņemti no šādu personu vai ar tām saistīto personu, grupu vai organizāciju pārvaldītas vai īpašumā esošas mantas."

32. Atbilstoši 1. panta 3. punktam "terora akts" ir:

"[..] viens no turpmāk noteiktiem tīšiem nodarījumiem, kas veida vai sastāva dēļ var nodarīt nopietnus kaitējumus valstij vai starptautiskai organizācijai, atbilstīgi pārkāpuma definīcijai valsts tiesību aktos, ja šī akta mērķis ir:

i) nopietni iebiedēt iedzīvotājus vai

ii) nepamatoti piespiest valdību vai starptautisku organizāciju veikt vai neveikt kādu darbību, vai

iii) būtiski destabilizēt vai graut valsts vai starptautiskas organizācijas politiskās, konstitucionālās, ekonomiskās vai sociālās pamatstruktūras:

a) apdraudēt personas dzīvību, kas var izraisīt nāvi;

b) apdraudēt personas fizisko veselību;

c) nolaupīt personu vai sagrābt ķīlniekus;

21 — OV 2012, C 326, 391. lpp.

22 — Padomes 2001. gada 27. decembra Kopējā nostāja par konkrētu pasākumu īstenošanu cīņā pret terorismu (OV 2001, L 344, 93. lpp.), ar grozījumiem.

d) izraisīt plašu valsts vai sabiedriskās iestādes, transporta sistēmas, infrastruktūras iznīcināšanu, ieskaitot informācijas sistēmu, stacionāru platformu uz kontinentāla šelfa, publisku vietu vai privātīpašumu, apdraudot cilvēku dzīvību vai radot nozīmīgus ekonomiskus zaudējumus;

e) nolaupīt lidaparātu, kuģi vai citus pasažieru vai kravas transportlīdzekļus;

f) ražot, turēt savā valdījumā, iegūt, pārvadāt, piegādāt vai izmantot ieročus, sprāgstvielas, bioloģiskos vai ķīmiskos ieročus, kā arī veikt izpēti un izstrādāt bioloģiskos un ķīmiskos ieročus;

g) izraisīt bīstamu vielu noplūdi vai ugunsgrēku, eksploziju vai plūdus, kas apdraud cilvēku dzīvību;

h) kavēt vai pārraut ūdensapgādi, elektroapgādi vai citu dabas pamatresursu piegādi, apdraudot cilvēku dzīvību;

i) draudēt izdarīt kādu no a) līdz h) apakšpunktā uzskaitītajiem nodarījumiem;

j) vadīt teroristu grupu;

k) piedalīties teroristu grupas darbībās, tostarp informācijas vai materiālu resursu piegādē vai šādu darbību finansēšanā jebkādā veidā, zinot, ka šāda līdzdalība palīdzēs minētajai grupai veikt noziedzīgas darbības.

[..]"

33. Ņemot vērā 2. un 3. pantu, (tābrīža) Eiropas Kopienai, nepārsniedzot pilnvaras, kas tai piešķirtas ar (tābrīža) Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, bija pienākums "piepras[īt] iesaldēt līdzekļus, finanšu aktīvus vai ekonomiskos resursus, kas pieder pielikumā uzskaitītajām personām, grupām un organizācijām", un "nodrošin[āt], ka pielikumā minētajām personām, grupām un organizācijām ir liegta tieša vai netieša pieeja līdzekļiem, finanšu aktīviem vai ekonomiskajiem resursiem, vai finanšu vai citiem ar tām saistītiem pakalpojumiem".

Padomes Regula Nr. 2580/2001

34. Padomes Regulas (EK) Nr. 2580/2001 preambulas 3. un 4. apsvērumā [23] ir minēta Rezolūcija 1373 (2001). Preambulas 5. apsvērumā norādīts, ka ir nepieciešama Kopienas darbība, lai īstenotu Kopējās nostājas 2001/931 kopējās ārpolitikas un drošības politikas aspektus. Saskaņā ar preambulas 14. apsvērumu 2. panta 3. punktā minētais saraksts [24] var ietvert personas un organizācijas, kas saistītas ar trešajām valstīm, kā arī personas un organizācijas, kurām citādi pievērsta Kopējās nostājas 2001/931 kopējās ārpolitikas un drošības politikas aspektu uzmanība.

35. 1. panta 2. punktā "līdzekļu, citu finanšu aktīvu un saimniecisko resursu iesaldēšana" ir "liegums jebkurai līdzekļu kustībai, pārvedumiem, grozījumiem, izmantošanai vai tādām darbībām ar līdzekļiem, kuru rezultātā jebkādā veidā mainītos to apjoms, summa, atrašanās vieta, īpašnieks, valdītājs, raksturs, galamērķis vai rastos citas pārmaiņas, tādējādi sekmējot līdzekļu izmantošanu, tostarp vērtspapīru portfeļa pārvaldību". 1. panta 4. punktā ir noteikts, ka "terorisma akta" definīcija Regulā Nr. 2580/2001 ir tā pati, kas ietverta Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 3. punktā [25].

23 — Padomes 2001. gada 27. decembra Regula par īpašiem ierobežojošiem pasākumiem, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām (OV 2001, L 344, 70. lpp.) ar jaunākajiem grozījumiem.

24 — Skat. iepriekš 38. punktu.

25 — Skat. iepriekš 32. punktu.

36. 2. panta 1. punktā ir noteikts, ka, ja vien tas nav atļauts saskaņā ar 5. un 6. pantu [26]:

"a) visi līdzekļi, citi finanšu aktīvi un saimnieciskie resursi, kas pieder 3. punktā minētajā sarakstā ietvertai juridiskai personai, grupai vai organizācijai, tiek iesaldēti;

b) nekādi līdzekļi, citi finanšu aktīvi un saimnieciskie resursi netiek darīti tieši vai netieši pieejami [2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā] ietvertai fiziskai vai juridiskai personai, grupai vai organizācijai vai šādas fiziskas vai juridiskas personas, grupas vai organizācijas labā."

37. Saskaņā ar 2. panta 2. punktu (un ja vien tas nav atļauts saskaņā ar 5. un 6. pantu), "[..] tiek aizliegts sniegt finanšu pakalpojumus [2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā] ietvertai fiziskai vai juridiskai personai, grupai vai organizācijai vai šādas fiziskas vai juridiskas personas, grupas vai organizācijas labā".

38. 2. panta 3. punktā ir noteikts, ka Padome saskaņā ar Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4., 5. un 6. punkta noteikumiem izveido, pārskata un groza to personu, grupu un organizāciju sarakstu, uz kurām attiecas Regula Nr. 2580/2001 ("2. panta 3. punktā norādītais saraksts"). Tajā noteikts, ka 2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā iekļauj:

"i) fiziskās personas, kas veic vai gatavojas veikt jebkādus terorisma aktus, piedalās tajos vai veicina terorisma aktu veikšanu;

ii) juridiskās personas, grupas vai organizācijas, kas veic vai gatavojas veikt jebkādus terorisma aktus, piedalās tajos vai veicina terorisma aktu veikšanu;

iii) juridiskās personas, grupas vai organizācijas, kuras pieder vai kuras kontrolē viena vai vairākas i) un ii) apakšpunktā minētās fiziskās vai juridiskās personas, grupas vai organizācijas; vai

iv) fiziskās vai juridiskās personas, grupas vai organizācijas, kas darbojas viena vai vairāku i) un ii) apakšpunktā minēto fizisko vai juridisko personu, grupu vai organizāciju interesēs vai pēc to rīkojuma."

39. Saskaņā ar 9. pantu "katra dalībvalsts nosaka sankcijas, ko piemērot gadījumos, kad pārkāpti šīs regulas noteikumi. Šīs sankcijas ir efektīvas, samērīgas un preventīvas" [27].

Padomes Pamatlēmums 2002/475/TI

40. Pamatlēmuma 2002/475/TI preambulas 3. apsvērumā [28] minēts apstāklis, ka visas vai dažas dalībvalstis ir vairāku ar terorismu saistītu konvenciju puses. 6. apsvērumā norādīts, ka teroristu nodarījumu definīcijai jābūt pielāgotai visās dalībvalstīs, ieskaitot nodarījumus, kas saistīti ar teroristu grupām. Saskaņā ar 11. apsvērumu "bruņoto spēku rīcība bruņota konflikta laikā, ko reglamentē starptautiski tiesību akti cilvēktiesību jomā šo noteikumu nozīmē saskaņā ar tiem tiesību aktiem, un, ciktāl uz tiem attiecas citas starptautisko tiesību normas, šis pamatlēmums neattiecas uz valsts bruņoto spēku rīcību savu dienesta pienākumu izpildē" [29].

26 — 5. un 6. pants attiecas uz papildinājumu, ko iesaldētiem kontiem rada tiem pienākošies procenti, īpašām atļaujām izmantot iesaldētos kontus un veikt maksājumus no tiem, īpašām atļaujām atsaldēt līdzekļus, citus finanšu aktīvus vai citus saimnieciskos resursus, padarīt līdzekļus un resursus pieejamus un sniegt finanšu pakalpojumus.

27 — Skat. arī 12. apsvērumu.

28 — Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmums par terorisma apkarošanu (OV 2002, L 164, 3. lpp.) ar grozījumiem.

29 — Eiropas Parlaments ierosināja iekļaut apsvērumu, kurā teroristu grupas tiek nošķirtas no grupām Eiropas Savienībā, kuras pretojas totalitāriem režīmiem un represijām trešajās valstīs vai kas atbalsta šādu pretestību. Tā mērķis bija nodrošināt, ka pēdējās netiek definētas kā teroristiskas, vienlaikus neliedzot tām uzrādīt apsūdzības un sodīt par valstu krimināltiesībās paredzētiem noziedzīgiem nodarījumiem; skat. Eiropas Parlamenta ziņojumu par Komisijas priekšlikumu Padomes pamatlēmumam par terorisma apkarošanu (COM(2001) 521).

41. 1. panta 1. punktā ir noteikts:

"1. Katra dalībvalsts veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tīšie nodarījumi, kas turpmāk minēti a) līdz i) apakšpunktā, definēti kā nodarījumi attiecīgās valsts tiesību aktos un kas pēc to rakstura vai apstākļiem var radīt smagu kaitējumu valstij vai starptautiskai organizācijai, ja nodarīti ar mērķi

— nopietni iebiedēt iedzīvotājus, vai

— nepiemēroti piespiest valdību vai starptautisku organizāciju veikt jebkādu darbību vai atturēties no tās, vai

— būtiski destabilizēt vai graut valsts vai starptautiskas organizācijas politiskās, konstitucionālās, ekonomiskās vai sociālās pamatstruktūras,

uzskata par teroristiskiem pārkāpumiem:

[a) līdz i) apakšpunktos minētās tīšās darbības ir identiskas Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 3. punkta a)–i) apakšpunktos minētajām [30]]."

TAT iekļaušana 2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā

42. TAT pirmoreiz tika iekļauta Kopējai nostājai 2001/231 pievienotajā sarakstā ar Padomes Kopējo nostāju 2006/380/KĀDP [31]. Tajā pašā dienā tā tika iekļauta 2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā ar Padomes Lēmumu 2006/379/EK [32]. TAT tajā ir palikusi pēc vairāku lēmumu un regulu pieņemšanas, ar kurām katrā gadījumā tika atcelta un aizstāta iepriekšējā, ieskaitot Padomes Īstenošanas regulu (ES) Nr. 610/2010 [33]. Jaunākais saraksts ir iekļauts Padomes Īstenošanas regulas (ES) 2015/2425 pielikumā [34].

Nīderlandes tiesības

43. *Sanctieregeling terrorisme 2007-II* (2007. gada II noteikumi par sankcijām terorisma jomā, turpmāk tekstā – "*Sanctieregeling 2007*") 2. panta 1. punkts pilnvaro *Minister van Buitenlandse Zaken* (ārlietu ministrs, turpmāk tekstā – "ministrs") ar tieslietu ministra (*Minister van Justitie*) un finanšu ministra (*Minister van Financiën*) piekrišanu pieņemt noteikšanas lēmumu attiecībā uz personām vai grupām, kuras, pēc viņa domām, pieder pie personām vai grupām, uz kurām attiecas ANO DP Rezolūcija 1373 (2001). Ja šāds lēmums tiek pieņemts, visi minēto personu un grupu līdzekļi ir jāiesaldē (2. panta 2. punkts), ir aizliegts tām vai to labā sniegt finanšu pakalpojumus (2. panta 3. punkts) vai to rīcībā tieši vai netieši nodot līdzekļus (2. panta 4. punkts).

44. Iesniedzējtiesa norāda, ka ar *Sanctieregeling 2007* 2. pantu tiek īstenota Rezolūcija 1373 (2001), bet nemin Regulu Nr. 2580/2001, Kopējo nostāju 2001/931 vai jebkādus aktus, ar kuriem personas vai grupas tiek iekļautas 2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā.

30 — Skat. iepriekš 32. punktu.

31 — Padomes 2006. gada 29. maija Kopējā nostāja, ar ko atjaunina Kopējo nostāju 2001/931/KĀDP un atceļ Kopējo nostāju 2006/231/KĀDP (OV 2006, L 144, 25. lpp.).

32 — 2006. gada 29. maija Lēmums, ar ko īsteno 2. panta 3. punktu Regulā (EK) Nr. 2580/2001, ar ko atceļ Lēmumu 2005/930/EK (OV 2006, L 144, 21. lpp.).

33 — 2010. gada 12. jūlija Īstenošanas regula, ar kuru īsteno 2. panta 3. punktu Regulā Nr. 2580/2001 un ar kuru atceļ Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1285/2009 (OV 2010, L 178, 1. lpp.). Skat. 1. pantu un pielikumā iekļautā saraksta 2.17. punktu.

34 — 2015. gada 21. decembra Īstenošanas regula, ar kuru īsteno 2. panta 3. punktu Regulā Nr. 2580/2001 un ar kuru atceļ Īstenošanas regulu (ES) 2015/1325 (OV 2015, L 334, 1. lpp.).

Fakti, tiesvedība un prejudiciālie jautājumi

45. A, B, C un D ir Nīderlandes iedzīvotāji. Ar 2010. gada 8. jūnija lēmumiem ("noteikšanas lēmumi") ministrs tos norādīja kā fiziskas personas, kurām ir piemērojams *Sanctieregeling 2007*. Tā rezultātā to līdzekļi tika iesaldēti. Ar 2010. gada 25. novembra, 2010. gada 8. decembra un 2011. gada 10. janvāra lēmumiem ("apstrīdētie lēmumi") ministrs noraidīja sūdzības, ko par noteikšanas lēmumiem bija iesnieguši A, B, C un D. Apstrīdētie lēmumi bija pamatoti ar apstākli, ka A, B, C un D pieder Rezolūcijā 1373 (2001) minētajai personu grupai. Izdarot šo secinājumu, ministrs ņēma vērā šādus apstākļus: i) A, B, C un D bija iesaistīti līdzekļu vākšanā TAT, ii) TAT bija iekļauta 2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā un iii) pret A, B, C un D bija sākts kriminālprocess *Rechtbank 's-Gravenhage* (Hāgas rajona tiesa), pamatojoties uz tostarp to varbūtējiem Regulas Nr. 2580/2001 2. panta 1. punkta, 2. panta 2. punkta un 3. panta pārkāpumiem.

46. Ar 2011. gada 21. oktobra spriedumiem par triju no četriem apelācijas sūdzības iesniedzējiem notiesāšanu *Rechtbank 's-Gravenhage* (Hāgas rajona tiesa) atzina, ka B, C un D ir veikuši darbības (līdzekļu vākšanu) TAT labā, bet attaisnoja apsūdzībās par dalību teroristiskā grupā. Tā uzskatīja, ka Nīderlandes Kriminālkodeksa normas par terorismu īsteno Pamatlēmumu 2002/475 un ka konflikts starp Šrilankas valdību un TAT nav starptautisks bruņots konflikts II protokola 1. panta izpratnē [35]. Tā rezultātā, ņemot vērā Pamatlēmuma 2002/475 11. apsvērumu, B, C un D uzrādītās apsūdzības nebija saistītas ar dalību teroristiskā grupā. Tomēr *Rechtbank 's-Gravenhage* (Hāgas rajona tiesa) notiesāja B, C un D par Regulas Nr. 2580/2001 2. panta 1. punkta, 2. panta 2. punkta un 3. panta pārkāpumu. Tā uzskatīja, ka, tā kā tai ir saistošs Padomes lēmums, TAT ir jāiekļauj 2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā. Tā arī norādīja, ka Vispārējā tiesā nebija tikusi apstrīdēta TAT iekļaušana 2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā, kurš bija piemērojams laikā, kad tika veiktas varbūtējās noziedzīgās darbības. Tādējādi *Rechtbank 's-Gravenhage* ievēroja pieņēmumu par lēmumu spēkā esamību. Šā dokumenta sagatavošanas laikā apelācijas sūdzības par šiem spriedumiem atradās izskatīšanā *Gerechtshof Den Haag* (Hāgas apgabala Apelācijas tiesa).

47. Tajā pašā laikā *Rechtbank Zwolle-Lelystad* (Zvolles-Leleistades rajona tiesa), *Rechtbank 's-Gravenhage* (Hāgas rajona tiesa) un *Rechtbank Alkmaar* (Alkmāras rajona tiesa) Administratīvo tiesību palātas atzina par nepamatotām A, B, C un D par šiem lēmumiem iesniegtās prasības. A, B, C un D pēc tam šos spriedumus pārsūdzēja iesniedzējtiesā. Viņi apstrīd, ka būtu iesaistīti līdzekļu vākšanā TAT. Viņi norāda, kā *Rechtbank 's-Gravenhage* (Hāgas rajona tiesa) Krimināltiesību palāta ir nospriedusi, ka TAT *nav* teroristiska grupa, ņemot vērā, ka TAT konflikts ar Šrilankas valdību ir uzskatāms par iekšēju bruņotu konfliktu.

48. Kā norāda iesniedzējtiesa, TAT tika iekļauta 2. panta 3. punktā noteiktajā sarakstā tādēļ, ka laikā no 2005. līdz 2009. gadam notika sērijveida uzbrukumi un nolaupīšanas. Iesniedzējtiesa arī norāda, ka šīs darbības, šķiet, ir notikušas Šrilankā un tādēļ būtu saistāmas ar Šrilankas valdības un TAT konfliktu. Iesniedzējtiesa uzskata, ka ministram bija pamats pieņemt, ka A, B, C un D ir bijuši iesaistīti līdzekļu vākšanā TAT. Tomēr tā šaubās par to, vai TAT iekļaušana 2. panta 3. punktā noteiktajā sarakstā laikā, kad tika pieņemti ministra 2010. gada 25. novembra, 2010. gada 8. decembra un abi 2011. gada 10. janvāra lēmumi, ir spēkā. Tā arī nav pārliecināta par to, vai A, B, C un D būtu bijuši tiesīgi savā vārdā apstrīdēt Regulas Nr. 610/2010 spēkā esamību Vispārējā tiesā.

49. Ņemot vērā minēto, iesniedzējtiesa lūdz Tiesai sniegt atbildes uz šādiem jautājumiem:

"1) Vai, ņemot vērā tostarp [Hartas] 47. pantu, prasība par Īstenošanas regulas Nr. 610/2010 atcelšanu, ciktāl tās rezultātā TAT tika iekļauta [2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā], ko apelācijas sūdzību iesniedzēji šajā tiesvedībā savā vārdā celtu Vispārējā tiesā, pamatojoties uz LESD 263. pantu, nešaubīgi būtu pieņemama?

35 — Skat. iepriekš 10. punktu.

2)

a) Vai, ņemot vērā tostarp Pamatlēmuma 2002/475/TI preambulas 11 apsvērumu, bruņoto spēku darbības bruņoto konfliktu laikā starptautisko humanitāro tiesību izpratnē var būt teroristiski nodarījumi šā pamatlēmuma izpratnē?

b) Ja atbilde uz otrā jautājuma a) daļu ir apstiprinoša, vai bruņoto spēku darbības bruņoto konfliktu laikā starptautisko humanitāro tiesību izpratnē var būt teroristiski akti Kopējās nostājas 2001/931/KĀDP un Regulas Nr. 2580/2001 izpratnē?

3) Vai darbības, kas ir pamatā Īstenošanas regulai Nr. 610/2010, ciktāl ar to TAT tika iekļauta [2. panta 3. punktā noteiktajā sarakstā], ir bruņoto spēku darbības bruņota konflikta laikā starptautisko humanitāro tiesību izpratnē?

4) Vai, ņemot vērā tostarp atbildes uz pirmo, otrā jautājuma a) daļu, otrā jautājuma b) daļu un trešo jautājumu, Īstenošanas regula Nr. 610/2010, ciktāl ar to TAT ir iekļauta [2. panta 3. punktā noteiktajā sarakstā], nav spēkā?

5) Ja atbilde uz ceturto jautājumu ir apstiprinoša, vai šī spēkā neesamība attiecas arī uz agrākiem vai vēlākiem Padomes lēmumiem atjaunināt [2. panta 3. punktā noteikto sarakstu], ciktāl TAT tādēļ tika iekļauta šajā sarakstā?"

50. A, B, C, D, Nīderlandes, Spānijas un Apvienotās Karalistes valdības, Padome un Eiropas Komisija iesniedza rakstveida apsvērumus. Izņemot Apvienotās Karalistes valdību, šie lietas dalībnieki 2016. gada 8. marta tiesas sēdē sniedza mutvārdu apsvērumus.

Vērtējums

Ievada piezīmes

51. 2011. gadā TAT Vispārējā tiesā apstrīdēja savu iekļaušanu 2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā, norādot tostarp, ka Regula Nr. 2580/2001 nav piemērojama bruņotiem konfliktiem, jo šos konfliktus (līdz ar to arī to kontekstā veiktās darbības) regulē vienīgi starptautiskās humanitārās tiesības. Vispārējā tiesa noraidīja šo prasījumu [36], bet uz cita (procesuāla) pamata atcēla vairākas Īstenošanas regulai Nr. 610/2010 līdzīgas īstenošanas regulas, ciktāl šīs regulas attiecās uz TAT. Padomes apelācijas sūdzība par šo spriedumu [37] nav vērsta pret Vispārējās tiesas veikto "terora aktu" jēdziena analīzi attiecīgajos ES tiesību aktos. Tomēr šī analīze attiecas uz galveno iesniedzējtiesas norādīto problēmu, proti, vai ES ierobežojošie pasākumi pret TAT ir saderīgi ar starptautiskajām humanitārajām tiesībām. Tādēļ es uz to atsaukšos, ja tas būs lietderīgi.

52. Turklāt konkrētie aktīvu iesaldēšanas pasākumi pamatlietā ir balstīti uz *Sanctieregeling 2007*, ar ko īsteno Rezolūciju 1373 (2001). *Sanctieregeling 2007* neatsaucas ne uz vienu no ES tiesību aktiem, par kuriem ar prejudiciālajiem jautājumiem tiek lūgts viest skaidrību. Tāpat nešķiet, ka A, B, C un D paši būtu iekļauti 2. panta 3. punktā noteiktajā sarakstā. Vai šajā situācijā otrajam līdz piektajam jautājumam ir nozīme strīda izšķiršanai pamatlietā?

36 — Spriedums, 2014. gada 16. oktobris, *LTTE/*Padome, T-208/11 un T-508/11, EU:T:2014:885, 83. punkts. TAT prasības pieteikumus Vispārējā tiesā (attiecīgi 2011. gada 11. aprīlī un 28. septembrī) iesniedza gan pēc noteikšanas lēmumu (2010. gada 8. jūnijā), gan apstrīdēto nolēmumu (2010. gada 25. novembrī, 2010. gada 8. decembrī un 2011. gada 10. janvārī) pieņemšanas.

37 — Padome/TAT, C-599/14 P (atrodas izskatīšanā Tiesā), kurā savus secinājumus es sniedzu 2016. gada 22. septembrī.

53. Atbilstīgi pastāvīgajai judikatūrai Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālu jautājumu, ja acīmredzami ir skaidrs, ka prasītajai ES tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar realitāti vai pamatlietas priekšmetu, vai ja problēma ir hipotētiska [38].

54. Tomēr neredzu iemeslu, kādēļ šeit šī judikatūra būtu jāpiemēro. No vienas puses, ir skaidrs, ka konkrētie aktīvu iesaldēšanas pasākumi pret A, B, C un D tika veikti, jo viņi bija vākuši līdzekļus TAT, kas atrodas 2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā. Kā jau skaidroju, šis saraksts tālaika Kopienas tiesībās īstenoja Kopējās nostājas 2001/931 KĀDP aspektus, kas savukārt īstenoja Rezolūciju 1373 (2001). No otras puses, kā minēts iesniedzējtiesas nolēmumā, viens no iesniedzējtiesā izteiktajiem argumentiem šo pasākumu apstrīdēšanai ir, ka TAT nevar uzskatīt par teroristu grupu, līdz ar to tā 2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā esot iekļauta kļūdaini. Iesniedzējtiesa paskaidro, ka, ja šis arguments tiek atzīts par pamatotu, konkrētie aktīvu iesaldēšanas pasākumi būtu jāatceļ un A, B, C un D varētu būt arī tiesības uz kaitējuma atlīdzinājumu par visu laika posmu, kamēr TAT atradās 2. panta 3. punktā noteiktajā sarakstā. Manuprāt, ar to ir pietiekami, lai secinātu, ka otrais līdz piektais jautājums ir saistīti ar pamatlietu.

55. Lai gan iesniedzējtiesa otro jautājumu dala divās daļās, šajā jautājumā faktiski Tiesai tiek lūgti norādījumi par šādu jautājumu: vai, ņemot vērā Pamatlēmuma 2002/475 preambulas 11. apsvērumu, teroristiski akti Kopējās nostājas 2001/931 un Regulas Nr. 2580/2001 izpratnē potenciāli aptver bruņoto spēku darbības bruņoto konfliktu laikā starptautisko humanitāro tiesību izpratnē, piemēram, tāda konflikta laikā, kura puses bija TAT un Šrilankas valdība? Atbildot uz šo jautājumu, rīkošos, pieņemot, ka minētais konflikts bija iekšējs bruņots konflikts starptautisko humanitāro tiesību izpratnē [39]. Tas konkrēti nozīmē, ka tā nebija iekšēju nemieru vai iekšēja saspīlējuma situācija, uz kuru neattiecas ne Ženēvas konvenciju kopīgais 3. pants, ne II protokols. Izsakot šos pieņēmumus, es paļaujos uz iesniedzējtiesas paskaidrojumu, ka saskaņā ar ministra un *Rechtbank 's-Gravenhage* (Hāgas rajona tiesa) konstatēto konflikts ir iekšējs bruņots konflikts II protokola 1. panta izpratnē. Turklāt tāda ir arī Padomes nostāja izskatāmajā lietā.

56. Trešais un ceturtais jautājums būtībā ir par Regulas Nr. 610/2010 spēkā esamību. Pieņemot, ka atbilde uz otro jautājumu (kā tā apkopota iepriekšējā punktā) ir noraidoša, vai Padome ir kļūdaini uzskatījusi TAT no 2005. līdz 2009. gadam veiktos uzbrukumus un nolaupīšanas par "terora aktiem", ar ko tika pamatota šīs grupas iekļaušana 2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā? Kas savukārt notiek, ja atbilde uz iepriekšējā punktā norādīto jautājumu ir apstiprinoša? Piektais jautājums rodas tikai tad, ja Īstenošanas regula Nr. 610/2010 nav spēkā.

57. Pirmais jautājums ir acīmredzami atšķirīgs no pārējiem jautājumiem, tādēļ tam pievērsīšos atsevišķi. Tas attiecas uz pieņemamību un līdz ar to ir jāizvērtē kā pirmais.

Vai A, B, C un D tiešā prasība par Regulas Nr. 610/2010 atcelšanu būtu nešaubīgi pieņemama (pirmais jautājums)?

58. A, B, C un D nav cēluši tiešo prasību Vispārējā tiesā saskaņā ar LESD 263. pantu, lūdzot atcelt Īstenošanas regulu Nr. 610/2010. Tā vietā šīs personas ir uz minētās regulas spēkā neesamību atsaukušās Nīderlandes tiesā. Iesniedzējtiesa jautā, vai tās var tā rīkoties. Noraidošas atbildes gadījumā nav nepieciešams izvērtēt jautājumus attiecībā uz Īstenošanas regulas Nr. 610/2010 spēkā esamību [40].

38 — Nesenam ieskatam skat. 2016. gada 8. jūnija spriedumu *Hünnebeck*, C-479/14, EU:C:2016:412, 30. punkts un tajā minētā judikatūra.

39 — Citādi šis jautājums būtu hipotētisks.

40 — Šajā ziņā skat. spriedumu, 2011. gada 17. februāris, *Bolton Alimentari*, C-494/09, EU:C:2011:87, 21. punkts.

59. ES tiesībās pastāv vispārēja norma, ka katrai tiesvedībā valsts tiesās iesaistītai pusei ir tiesības apgalvot, ka ES tiesību aktos, ar kuriem pamatots lēmums vai valsts tiesību akts, uz ko atsaucas lietā pret to, esošās normas ir prettiesiskas un lūgt valsts tiesu uzdot Tiesai šādu jautājumu [41]. Lai gan valstu tiesas var secināt, ka ES tiesību akts ir spēkā esošs, tās nevar to atzīt par spēkā neesošu [42].

60. Tomēr šim vispārējam noteikumam ir izņēmums. Spriedumā lietā *TWD* Tiesa atzina, ka, ja pusei ir skaidri paredzētas tiesības saskaņā ar tagadējo LESD 263. pantu vērsties tieši Eiropas Savienības tiesās, lai apstrīdētu ES pasākumu, bet tā ļauj šajā pantā noteiktajam termiņam beigties, tā pēc tam nevar valsts tiesā "netieši" apstrīdēt šā tiesību akta spēkā esamību, apšaubot tā likumību, un tādējādi nodot jautājumu izskatīšanai Tiesai prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā [43]. Lietā *Pringle* Tiesa atzina, ka, ja nepastāv *nekādas šaubas* par to, ka puse *būtu varējusi* vērsties tiesā saskaņā ar LESD 263. pantu, izņēmumu piemēro [44]. Minēto turpmāk apzīmēšu kā "*TWD* izņēmumu". Ja tas ir piemērojams un puse noteiktajā laikā nav cēlusi tiešo prasību, ES akts attiecībā uz šo personu kļūst galīgs. Šādi tiek nodrošināts, ka tiesību akti, kam ir tiesiskas sekas, nevar tikt apšaubīti bezgalīgi ilgi [45], tādējādi pastāv juridiskā noteiktība [46].

61. *TWD* izņēmums tika noteikts pirms Lisabonas līguma stāšanās spēkā. Tolaik EKL 230. panta ceturtajā daļā bija noteikts, kad personām ir tiesības vērsties Savienības tiesā.

62. Šajā saistībā iesniedzējtiesas nolēmumā ir vērsta uzmanība uz Tiesas spriedumu lietā *E un F* [47]. Minētā lieta bija par diviem indivīdiem, kuri bija apstrīdējuši kādas grupas (kuras biedri, iespējams, tie bija) iekļaušanas 2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā likumību. Piemērojot EKL 230. panta ceturto daļu un izvērtējot *TWD* izņēmuma piemērošanas iespēju, Tiesa secināja, ka E un F nav neapstrīdamu tiesību celt tiešu prasību, jo: i) viņi nebija minēti 2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā; ii) iesniedzējtiesas nolēmumā nebija konstatēts, ka viņu loma grupā tiem piešķirtu pilnvaras pārstāvēt to Vispārējā tiesā, un iii) nevarēja uzskatīt, ka iekļaušana neapšaubāmi "tieši un individuāli skartu" tos; organizācijas iekļaušana bija vispārpiemērojama un kopā ar Regulu Nr. 2580/2001 bija paredzēta, lai nenoteiktam personu skaitam liktu ievērot īpašos ierobežojošos pasākumus [48].

63. Tomēr, lai gan spriedums šajā lietā tika pieņemts 2010. gada jūnijā, tas bija saistīts ar notikumiem pirms Lisabonas līguma stāšanās spēkā. Iesniedzējtiesa nav pārliecināta, vai pēc šī līguma stāšanās spēkā spriedums lietā *E un F* joprojām nozīmē, ka A, B, C un D Nīderlandes tiesā var atsaukties uz Īstenošanas regulas Nr. 610/2010 spēkā neesamību.

64. Saskaņā ar LESD 263. panta ceturto daļu indivīds tagad var celt prasību par i) tam adresētu tiesību aktu ("pirmais pamats"); ii) tiesību aktu, kas viņu skar tieši un individuāli ("otrais pamats"), un iii) par reglamentējošu aktu, kas viņu skar tieši un nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem ("trešais pamats").

41 — Spriedums, 2012. gada 27. novembris, *Pringle*, C-370/12, EU:C:2012:756 (turpmāk tekstā – "spriedums *Pringle*"), 39. punkts un tajā minētā judikatūra.

42 — Spriedums, 1987. gada 22. oktobris, *Foto-Frost*, 314/85, EU:C:1987:452, 14. un 15. punkts. Skat. arī spriedumus, 2006. gada 10. janvāris, *IATA un ELFAA*, C-344/04, EU:C:2006:10, 27. un 30. punkts, un 2013. gada 3. oktobris, *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Parlaments un Padome, C-583/11 P, EU:C:2013:625 (turpmāk tekstā – "spriedums *Inuit I*"), 95. punkts.

43 — Skat. spriedumu, 1994. gada 9. marts, *TWD Textilwerke Deggendorf*, C-188/92, EU:C:1994:90 (turpmāk tekstā – "spriedums *TWD*"), 17. un 18. punkts. Šī lieta bija saistīta ar dalībvalstij adresētu Komisijas lēmumu, kurā bija tieši minēts individuāla atbalsta saņēmējs (*TWD*); dalībvalsts šo lēmumu bija paziņojusi šim saņēmējam.

44 — Skat. spriedumu *Pringle*, 41. punkts un tajā minētā judikatūra.

45 — Skat. spriedumu, 2001. gada 15. februāris, *Nachi Europe*, C-239/99, EU:C:2001:101, 29. punkts un tajā minētā judikatūra.

46 — Spriedums *TWD*, 16. punkts.

47 — Spriedums, 2010. gada 29. jūnijs, E un F, C-550/09, EU:C:2010:382 (turpmāk tekstā – "spriedums E un F").

48 — Spriedums E un F, 49.52. punkts un tajos minētā judikatūra.

65. Pirmie divi LESD 263. panta ceturtās daļas pamati atbilst EKL 230. panta ceturtajai daļai. Tiesa ir apstiprinājusi, ka nosacījumiem "skar tieši" un "skar individuāli" šajā normā saglabājas nozīme, kas tiem bija pirms Lisabonas līguma [49]. Tādējādi nosacījums par "tiešu skaršanu" nozīmē, ka apstrīdētajam pasākumam i) tieši jāietekmē indivīda tiesiskā situācija un ii) tas nedrīkst dot nekādu rīcības brīvību tā adresātiem, kuri ir atbildīgi par tā ieviešanu, jo tā ir pilnībā automātiska un izriet vienīgi no ES tiesību normām, nepiemērojot citas starpnormas [50]. Nosacījums par individuālu skaršanu tiek izpildīts "tikai tad, ja [apstrīdētais akts] ir [prasītājus] skāris noteiktu tiem raksturīgu īpašu pazīmju dēļ vai tādu faktisko apstākļu dēļ, kas tos atšķir no visām citām personām, un tādējādi tos individualizē tieši tāpat kā lēmuma adresātu" [51].

66. Ar trešā pamata iekļaušanu paplašinot piekļuvi Vispārējai tiesai [52], Lisabonas līguma mērķis ir garantēt efektīvu fizisko un juridisko personu tiesību aizsardzību tiesā, kuras, nepastāvot individuālām interesēm (lai gan tās tieši skāra konkrētais akts), līdz tam tāda reglamentējoša akta izskatīšanu tiesā, kam nebija nepieciešami īstenošanas pasākumi, varēja panākt, tikai pārkāpjot tā normas un tad valsts tiesā argumentējot, ka šīs normas ir prettiesiskas [53]. Tādēļ LESD 263. panta ceturtās daļas trešais pamats ir jāinterpretē veidā, kas nodrošina tiesību aizsardzību tiesā minētajā augstākajā līmenī. Nav iespējams, ka indivīdi būtu *mazāk* aizsargāti nekā pirms Lisabonas līguma stāšanās spēkā.

67. Tātad – kā būtu jāinterpretē *TWD* izņēmums, ņemot vērā, ka ES tiesu pieejamība ir paplašināta?

68. Lietā *Pringle* Tiesa apstiprināja, ka *TWD* izņēmums pēc Lisabonas līguma stāšanās spēkā joprojām ir piemērojams. Tā atsaucās uz tiesībām vērsties tiesā saskaņā ar LESD 263. panta ceturto daļu, neizdalot atšķirīgos šo tiesību pamatus [54]. Tiesa norādīja, ka "neizriet, ka prasītājam neapšaubāmi būtu bijušas tiesības celt prasību atcelt [lēmumu, ar kuru groza Līgumus] saskaņā ar LESD 263. pantu" [55]. Konkrētajā situācijā šāds secinājums bija acīmredzams.

69. Manuprāt, nav pamatota iemesla *TWD* izņēmumu attiecībā uz trešo pamatu interpretēt atšķirīgi no tā, kā tas tiek piemērots pirmajam un otrajam pamatam, vai uzskatīt, ka tas nebūtu piemērojams arī trešajam pamatam.

70. *TWD* izņēmuma darbības joma ir ļoti šaura – ja pastāv jebkādas šaubas par pieņemamību, šo izņēmumu *nepiemēro*. To, vai katrā konkrētajā gadījumā pastāv "šaubas", praksē ir jāspēj noteikt bez nepamatotiem sarežģījumiem, jo juristam, kurš pārstāv indivīdu, jāspēj savam klientam skaidri ieteikt, kā īstenojama apstrīdēšana. Viņam arī jāspēj rīkoties ātri, jo būs jāpatur prātā divu mēnešu termiņš, kurā var celt prasību LESD 263. panta kārtībā. Manuprāt, lietai jābūt atkarīgai no judikatūrā valdošās nostājas un konkrētā indivīda situācijas brīdī, kad tai jāpieņem lēmums par to, vai celt tiešo prasību.

49 — Spriedums *Inuit I*, 70. un 71. punkts.

50 — Skat. tostarp spriedumus, 1998. gada 5. maijs, *Glencore Grain*/Komisija, C-404/96 P, EU:C:1998:196, 41. punkts; 2004. gada 29. jūnijs, *Front national*/Padome, C-486/01 P, EU:C:2004:394, 34. punkts; 2009. gada 10. septembris, Komisija/*Ente per le Ville vesuviane* un *Ente per le Ville vesuviane*/Komisija, C-445/07 P un C-455/07 P, EU:C:2009:529, 45. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2015. gada 17. septembris, *Confederazione Cooperative Italiane* u.c./*Anicav* u.c., C-455/13 P, C-457/13 P un C-460/13 P, EU:C:2015:616, 46. punkts un tajā minētā judikatūra.

51 — Spriedums, 2015. gada 28. aprīlis, *T & L Sugars* un *Sidul Açúcares*/Komisija, C-456/13 P, EU:C:2015:284 (turpmāk tekstā – "spriedums *T & L Sugars*"), 63. punkts un tajā minētā judikatūra.

52 — Spriedums *Inuit I*, 55.–57. punkts; skat. arī 70. un 71. punktu.

53 — Spriedumi, *T & L Sugars*, 29. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2013. gada 19. decembris, *Telefónica*/Komisija, C-274/12 P, EU:C:2013:852 (turpmāk tekstā – "spriedums *Telefónica*"), 27. punkts. Skat. arī "Galīgo ziņojumu par diskusiju par Tiesas darbību", CONV 636/03, 21. punkts.

54 — Spriedums *Pringle*, 41. punkts un tajā minētā judikatūra. Skat. arī spriedumu, 2016. gada 28. aprīlis, *Borealis Polyolefine* u.c., C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 un no C-391/14 līdz C-393/14, EU:C:2016:311, 46.–49. punkts (tajos ietvertā argumentācija liek domāt, ka Tiesa ir noklusēti pieņēmusi, ka *TWD* izņēmumu piemēro attiecībā uz trešo pamatu).

55 — Spriedums *Pringle*, 42. punkts. Strīds pastāvēja par to, vai šis lēmums ir ticis pieņemts vai tam vajadzēja tikt pieņemtam saskaņā ar LES 48. panta 6. punkta vienkāršoto pārskatīšanas procedūru.

71. Ja indivīdam bijušas ticamas šaubas par to, vai tieša prasība ir pieņemama, *TWD* izņēmums nebūs piemērojams, un Tiesai būtu drīzāk jāļauj apstrīdēt spēkā esamību, izmantojot LESD 267. panta procedūru. Šādi tiks nodrošināta efektīva tiesību aizsardzība tiesā, kā tas ir noteikts Hartas 47. pantā.

72. Šis secinājums ir pamatots arī no lietu pārvaldības viedokļa – ES tiesu iestāžu interesēs nav ar pārāk plašu *TWD* izņēmuma piemērošanu veicināt, ka piesardzības nolūkā masveidā tiek iesniegtas tiešās prasības, kuras Vispārējai tiesai būs jāapstrādā un, iespējams, pamatoti jāatzīst par nepieņemamām. Būtu vēlams, lai valstu tiesas atsijā prasības par spēkā neesamību, kas sākotnēji nešķiet pārliecinošas.

73. Piemērojot šo argumentāciju izskatāmajai lietai, iesniedzējtiesa vaicā, vai A, B, C un D celtā prasība Vispārējā tiesā "nešaubīgi" būtu bijusi pieņemama. Iepriekš minēto iemeslu dēļ šī ir pareizā piemērojamā pārbaude. Citiem vārdiem sakot, A, B, C un D lēmums celt prasību valsts tiesā, nevis Savienības tiesā būs bijis pamatots vienā no šādiem gadījumiem: i) ja ir skaidrs, ka viņiem nebija tiesību celt prasību saskaņā ar LESD 263. pantu, vai ii) ja viņiem šajā saistībā pastāvēja pamatotas šaubas.

74. Tādēļ, nemaz nešauboties par to, vai A, B, C un D būtu varējuši apstrīdēt Īstenošanas regulu Nr. 610/2010, pamatojoties uz LESD 263. panta ceturtās daļas otro pamatu, šķiet skaidrs, ka Vispārējā tiesa šādu prasību būtu noraidījusi kā nepieņemamu. A, B, C un D nav adresēts neviens ES tiesību akts. Tāpat tos "tieši un individuāli" nav skārusi iekļaušana Īstenošanas regulas Nr. 610/2010 sarakstā. Ja prasītājs neatbilst kādam no abiem nosacījumiem, tas nevar apstrīdēt aktu [56]. Īstenošanas regulā Nr. 610/2010 nav nekā, kas ļautu identificēt A, B, C un D. Kaut arī šī regula patiešām varētu individuāli skart citas personas [57], tajā nav identificēti tās pielikumā minēto grupu un organizāciju biedri vai ar tām jebkā citādi saistītas personas. Tādēļ A, B, C un D nebūtu varējuši pierādīt, ka viņi ir tikuši "individuāli" skarti.

75. Attiecībā uz trešo pamatu A, B, C un D, manā ieskatā, pamatoti šaubījās par to, vai viņu prasība par Īstenošanas regulas Nr. 610/2010 atcelšanu, pamatojoties uz minēto pamatu ("reglamentējošs akts, kas viņus skar tieši, bet nav saistīts ar īstenošanas pasākumiem"), būtu pieņemama.

76. Īstenošanas regula Nr. 610/2010 ir reglamentējošs akts, proti, vispārpiemērojams akts, kas nav leģislatīvais akts [58] (t.i., likumdošanas procedūrā pieņemts tiesību akts [59]). Tā tika pieņemta, pamatojoties uz Regulas Nr. 2580/2001 2. panta 3. punktu, kurā ir paredzēts, ka 2. panta 3. punktā norādītos sarakstus, rīkojoties vienbalsīgi saskaņā ar Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 4., 5. un 6. punkta noteikumiem, izveido, pārskata un groza Padome. Šī procedūra nebija likumdošanas procedūra. Īstenošanas regula Nr. 610/2010 tās daļā attiecās arī uz nenosakāmu fizisku un juridisku personu loku [60]: TAT iekļaušanas dēļ visām personām ir jāievēro Regulas Nr. 2580/2001 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā un 2. panta 2. punktā noteiktie aizliegumi [61]. Tādēļ, pat ja tiesību akts individuāli skāra TAT, attiecībā uz A, B, C un D tas viennozīmīgi bija vispārpiemērojams akts [62].

77. Līdz ar to ir skaidri redzams, ka Īstenošanas regula Nr. 610/2010 skāra A, B, C un D. Vai tā neapšaubāmi viņus skāra tieši un nesaturēja īstenošanas pasākumus?

56 — Spriedums *Inuit I*, 75. un 76. punkts.

57 — Piemēram, 2. panta 3. punktā minētajā sarakstā iekļautās personas un organizācijas.

58 — Spriedums *Inuit I*, 60. punkts.

59 — LESD 289. panta 3. punkts.

60 — Skat., piemēram, spriedumu, 1993. gada 15. jūnijs, *Abertal* u.c./Komisija, C-213/91, EU:C:1993:238, 19. punkts.

61 — Skat. iepriekš 36. un 37. punktu. Skat. spriedumu E un F, 51. punkts un tajā minētā judikatūra.

62 — Šajā ziņā skat. spriedumus, 2008. gada 3. septembris, *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija, C-402/05 P un C-415/05 P, EU:C:2008:461, 241.–244. punkts, un 2013. gada 23. aprīlis, *Gbagbo* u.c./Padome, no C-478/11 P līdz C-482/11 P, EU:C:2013:258, 56. punkts.

78. Tiešas ietekmes jēdziens vismaz daļēji ir teorētiski pamatots ar cēloņsakarības jēdzienu. Ir jāpastāv tiešai cēloņsakarībai starp apstrīdēto aktu un varbūtējiem zaudējumiem vai kaitējumu, kas attaisnotu tiesību aizsardzības līdzekļa noteikšanu [63]. Prasībai pamatā esošie politiskie iemesli ir skaidri – ja ir nepieciešams papildu pasākums, lai pilnībā īstenotu apstrīdēto aktu, tiesā jāapstrīd šis pasākums, nevis sākotnējais akts.

79. Iepriekš 65. punktā es izklāstīju pārbaudi tā, kā to savā jaunākajā judikatūrā ir izmantojusi Tiesa, lai noteiktu, vai pastāv tieša skaršana. Tomēr šī nav vienīgā judikatūrā atrodamā iespēja. Lietā *Les Verts* Tiesa atzina, ka pasākums atbilst pārbaudes kritērijam, ja konkrētie pasākumi veido pilnīgu noteikumu kopumu, kas bija pašpietiekams "un nepras[īja] īstenošanas noteikumus" [64]. Šī pieeja būtiski identiski ir atspoguļota trešajā pamatā. Lai gan vārda "un" iekļaušana, iespējams, ir tautoloģiska, nodoms ir skaidri saskatāms. Lai noteiktu, vai pasākums tieši skar tādu prasītāju, kura situācijā atrodas A, B, C un D, ir jānosaka, vai tas paredz īstenošanas pasākumus [65].

80. Iesniedzējtiesa norāda, ka, pēc tās domām, no Tiesas nesenās judikatūras ir grūti izsecināt precīzus norādījumus par termina "īstenošanas pasākumi" precīzu nozīmi un tā piemērošanu šajā lietā. Lai gan judikatūra patiešām necenšas precīzi definēt šo frāzi, man tomēr liekas, ka tajā ir divi elementi, no kuriem iespējams izsecināt zināmus norādījumus.

81. Pirmkārt, Tiesa lietā *T & L Sugars* atzina, ka lietā, kura bija saistīta ar valsts pasākumiem, kas bija nepieciešami divu Komisijas īstenošanas regulu īstenošanai, šo pasākumu konkrētā būtība neietekmēja to, vai tie ir "īstenošanas pasākumi". Tā secināja arī, ka šo secinājumu nevar apšaubīt ar valsts līmenī pieņemto pasākumu iespējami mehānisko raksturu. Pārbaudīts būtībā tiek tas, vai ES pasākumu tiesiskās sekas attiecībā uz prasītāju tiek radītas tikai ar (minētajā gadījumā) valsts iestāžu aktu starpniecību: ja tā, šie tiesību akti ir īstenošanas pasākumi trešā pamata izpratnē [66].

82. Otrkārt, Tiesa spriedumā *Telefónica* lietā atzina, ka, lai izvērtētu, vai reglamentējošs akts ir saistīts ar šādiem pasākumiem, jāņem vērā konkrētās personas situācija. Nav nozīmes tam, vai attiecīgais akts ir saistīts ar īstenošanas pasākumiem attiecībā pret citām personām, un ir jāņem vērā tikai un vienīgi prasības priekšmets [67].

83. Līdz ar to lieta jāizšķir, ņemot vērā vienīgi A, B, C un D situācija kontekstā ar nacionālajā tiesā iesniegtās prasības priekšmetu, proti, Īstenošanas regulu Nr. 610/2010 un, ņemot vērā acīmredzamo saikni starp abām regulām, Regulu Nr. 2580/2001.

84. Vai, piemērojot minēto A, B, C un D situācijai pamatlietā, var sacīt, ka Regula Nr. 2580/2001 kopsakarā ar Īstenošanas regulu Nr. 610/2010 "tieši skāra" A, B, C un D? Ir skaidrs, ka viņi netika īpaši ietekmēti, jo viņu vārdi neatrodas 2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā [68]. Taču ir iespējams apgalvot vismaz, ka viņi tika skarti tādā nozīmē, ka puses iekļaušana šajā sarakstā rada sekas, ka neviena persona, uz kuru attiecas Savienības tiesības, nevar tās labā vākt līdzekļus vai nodot tos tiem. Šāds secinājums obligāti nenonāktu pretrunā ne ar tiesību aktiem, ne judikatūru. Pamatojoties uz minēto, varētu apgalvot, ka viņiem Īstenošanas regulu Nr. 610/2010 būtu bijis jāapstrīd tieši Vispārējā tiesā, pamatojoties uz LESD 263. panta trešo pamatu. Šādas pieejas problemātiskums slēpjas tur, ka (ciktāl iespējams secināt no Tiesai zināmajiem apstākļiem) A, B, C un D par to, ka, pamatojoties uz 2. panta

63 — Šajā ziņā skat., piemēram, spriedumu, 1984. gada 11. jūlijs, *Commune de Differdange* u.c./Komisija, 222/83, EU:C:1984:266, 10.–12. punkts.

64 — Spriedums, 1986. gada 23. aprīlis, *Les Verts*/Parlaments, C-294/83,EU:C:1986:166, 31. punkts.

65 — Šajā ziņā skat. spriedumu *Telefónica*, 27.–29. punkts.

66 — Skat. 40.–42. punktu. Konkrētais mehānisms ir izklāstīts sprieduma 3. punktā, kurā ir atkārtots pārsūdzētā Vispārējās tiesas sprieduma 39.–45. punkts. *T & L* apgalvoja, ka dalībvalstīm bija atvēlēta vienīgi "pastkastītes" loma (18. punkts). Komisija uzskatīja, ka attiecīgie valsts pasākumi bija svarīgi un nepieciešami (24. punkts).

67 — Skat. 30. un 31. punktu.

68 — Šajā ziņā jānorāda, ka spriedumā *T & L Sugars* Tiesa atzina, ka, tā kā prasītāji nebija konkrēto personu vidū, uz kurām attiecās attiecīgais tiesību akts (prasītāji bija cukurniedru cukura rafinētāji, kamēr tiesību akts attiecās uz cukura ražotājiem), tiesību akti tieši neietekmēja to tiesisko situāciju un tos tieši neskāra (skat. 37. punktu).

3. punktā norādīto sarakstu, iesaldēti viņu aktīvi, uzzināja tikai pēc tam, kad ministrs viņus bija iekļāvis noteikšanas lēmumos. Līdz tam attiecībā uz viņiem nebija noticis nekas nelabvēlīgs, līdz ar to nepastāvēja nekas, ko viņi būtu varējuši vēlēties apstrīdēt. Tādēļ es nevaru sacīt, ka viņiem "nešaubīgi" būtu bijušas tiesības celt prasību Vispārējā tiesā uz šā pamata.

85. Alternatīvā gadījumā, vai – kā pieļauj iesniedzējtiesa – pastāv arguments, ka, tā kā Regulas Nr. 2580/2001 9. pants pieprasa katrai dalībvalstij noteikt sankcijas, kuras piemērot gadījumos, kad pārkāpti šīs regulas noteikumi, tas nozīmē, ka īstenošanas pasākumi tiešām ir nepieciešami? Šādā gadījumā situācija būtu skaidra – A, B, C un D nevarētu būt pienākuma celt prasību Vispārējā tiesā. Nešķiet, ka viņiem pastāvētu jebkāda veida tiesības ar šādu mērķi vērsties tiesā. Šāds arguments atspoguļotu tiesību aktu tekstā minēto, bet, vismaz varbūtēji, neatspoguļotu iepriekš 82. punktā minēto judikatūru, no kuras izriet, ka ir nepieciešams ņemt vērā konkrētās lietas apstākļus, nevis ar to saistīto vispārīgo situāciju. Šajā gadījumā A, B, C un D savā valsts tiesā celtajā prasībā neapstrīd sankcijas pašas par sevi. Tiek apstrīdēta viņu iekļaušana lēmumā, kas pieņemts saskaņā ar *Sanctieregeling 2007*. Arī šoreiz es nevaru apgalvot, ka lietā nepastāvētu nekādas šaubas.

86. Kāda ir situācija attiecībā uz pašu *Sanctieregeling 2007*? Iesniedzējtiesa norāda, ka *Sanctieregeling 2007* 2. pants tika pieņemts, lai īstenotu Rezolūciju 1373 (2001), un nemin Regulu Nr. 2580/2001, Kopējo nostāju 2001/931 vai jebkādus aktus, ar kuriem personas vai grupas tiek iekļautas 2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā. Tomēr iesniedzējtiesas nolēmumā ir minēts, ka ministrs noteikšanas lēmumus arī pieņēmis, pamatojoties uz pieņēmumu, ka TAT ir teroristu grupa, jo tā ir iekļauta 2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā, un faktu, ka pret A, B, C un D bija sākts kriminālprocess, pamatojoties uz tostarp to varbūtējiem Regulas Nr. 2580/2001 2. panta 1. punkta, 2. panta 2. punkta un 3. panta pārkāpumiem [69]. Vai, pamatojoties uz minēto, var sacīt, ka *Sanctieregeling 2007* un uz tā pamata izdotie rīkojumi ir īstenošanas pasākums LESD 263. panta izpratnē? Neitrāli raugoties, man arī šī situācija liekas neskaidra, tādēļ to nevar uzskatīt par nešaubīgu.

87. Lielākā daļa tiesību zinātnes un liela daļa tiesību piemērošanas ir saistīta ar noteiktību. Šo mērķi tiesības tiecas sasniegt, jo personām, kurām tās tiek piemērotas, skaidri jāsaprot, kādas ir to tiesības un pienākumi. Tomēr Tiesa, savā judikatūrā lietojot frāzi "nešaubīgi", ir atzinusi, ka realitātē šis ideāls reizēm var netikt sasniegts. *TWD* izņēmumu juridiskās noteiktības interesēs piemēro tieši (un tikai) situācijās, kad *nepastāv* šaubas par to, ka tad, ja konkrētā privātpersona būtu cēlusi prasību Vispārējā tiesā, tā būtu pieņemama. Manuprāt, šis gadījums tāds nav. Var secināt, ka *TWD* izņēmums nav piemērojams.

88. Tādēļ, atbildot uz pirmo jautājumu, man jāsecina, ka A, B, C un D tieša prasība, ar kuru tiek apstrīdēta Īstenošanas regulas Nr. 610/2010 spēkā esamība, ciktāl minētā regula attiecās uz TAT, nebūtu nešaubīgi pieņemama. No tā jāsecina, ka A, B, C un D valsts tiesā pamatoti norādīja uz regulas spēkā neesamību un aicināja to lūgt prejudiciālu nolēmumu LESD 267. panta kārtībā.

Kopējās nostājas 2001/931 un Regulas Nr. 2580/2001 interpretācija (otrais līdz piektais jautājums)

Tiesas jurisdikcija interpretēt Kopējo nostāju 2001/931

89. Tiesas jurisdikcija interpretēt Kopējo nostāju 2001/931 ir pirmais jautājums, kas rodas. Principā saskaņā ar LES 24. panta 1. punkta otro daļu Tiesai nav jurisdikcijas attiecībā uz [..] noteikumiem [KĀDP jomā], izņemot tās jurisdikciju pārraudzīt atbilstību [LES] 40. pantam [70] un izskatīt dažu lēmumu likumību, kā paredzēts [LESD] 275. panta otrajā daļā. Konkrētāk LESD 275. pantā ir paredzēts, ka Tiesai ir jurisdikcija "izlemt lietas, kuras ierosinātas saskaņā ar 263. panta ceturtajā daļā

69 — Skat. iepriekš 45. punktu.

70 — Šim noteikumam, kas attiecas uz KĀDP un citu ES kompetenču savstarpējām attiecībām, nav nozīmes izskatāmajā lietā.

paredzētajiem nosacījumiem par lēmumu likumību, kuri paredz ierobežojošus pasākumus pret fiziskām vai juridiskām personām un kurus pieņēmusi Padome, pamatojoties uz Līguma par Eiropas Savienību V sadaļas 2. nodaļu", piemēram, KĀDP pasākumus, ar kuriem TAT tika atzīta par teroristu grupu vai organizāciju [71].

90. Minētais pirmšķietami neaptver šādu tiesību aktu spēkā esamības izvērtēšanu vai interpretāciju prejudiciālā nolēmumā. Tomēr es piekrītu ģenerāladvokāta M. Vatelē [*M. Wathelet*] nostājai viņa nesenajos secinājumos lietā *Rosneft*, ka pilnīgā tiesību aizsardzības līdzekļu un procedūru sistēmā, kuras mērķis ir nodrošināt Savienības tiesību aktu tiesiskuma pārbaudi, 24. panta 1. punkta otrās daļas pēdējā teikumā minētā tiesiskuma pārbaude ietver ne vien prasības atcelt tiesību aktu, bet arī prejudiciālā nolēmuma tiesvedību [72]. Uz tiesiskumu balstītajai Eiropas Savienības tiesību sistēmai [73] ES tiesību darbības jomā jānodrošina piekļuve efektīvai tiesību aizsardzībai, ko tagad garantē Hartas 47. panta pirmā daļa. Šajā saistībā prejudiciālajiem nolēmumiem lietās par spēkā esamību ir izšķirīga nozīme tām personām, kurām līdzīgi prasītājiem pamatlietā nelabvēlīgas sekas var radīt KĀDP pasākumi, kas nav tām tieši adresēti, un kurām tādēļ principā nav tiesību vērsties ES tiesās ar prasību atcelt šos tiesību aktus, pamatojoties uz LESD 275. panta otro daļu. Turklāt, kā apgalvo ģenerāladvokāts M. Vatelē, Tiesas pilnvaras prejudiciālā nolēmuma kontekstā izvērtēt uz LES V sadaļas 2. nodaļas pamata pret fiziskām vai juridiskām personām noteikto ierobežojošo pasākumu likumību katrā ziņā ietver arī pilnvaras šos tiesību aktus interpretēt [74].

91. Izskatāmajā lietā TAT saskaņā ar Kopējo nostāju 2001/931 netika uzskatīta par teroristu grupu vai organizāciju, kamēr nebija stājusies spēkā Kopējā nostāja 2006/380. Tomēr Kopējā nostāja 2006/380 vienīgi aktualizēja personu un organizāciju sarakstu, uz kurām tika attiecināti Kopējās nostājas 2001/931 ierobežojošie pasākumi. Tādēļ es uzskatu, ka Kopējā nostāja 2001/931, kas grozīta ar Kopējo nostāju 2006/380, ir lēmums, "ar kuru ir noteikti ierobežojoši pasākumi attiecībā uz fiziskām vai juridiskām personām [LES] V sadaļas 2. nodaļas izpratnē", LES 24. panta 1. punkta otrās daļas pēdējā teikumā un LESD 275. panta otrās daļas nozīmē. Līdz ar to Tiesai ir jurisdikcija atbildēt uz otro jautājumu, ciktāl ar to tiek lūgts papildus Regulai Nr. 2580/2001 interpretēt Kopējo nostāju 2001/931.

"Terora akta" jēdziens Kopējā nostājā 2001/931 un Regulā Nr. 2580/2001

92. "Terora akta" ("terorisma akts") jēdziens Kopējās nostājas 2001/931 1. pantā un Regulas Nr. 2580/2001 2. panta 3. punktā jāinterpretē, ņemot vērā šo tiesību normu tekstu, mērķus un kontekstu; arī no šīs frāzes rašanās var secināt elementus, kuri ir svarīgi tās interpretācijā [75].

93. TAT 2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā ir iekļauta tādēļ, ka tā ir veikusi darbības, kuras kā "terorisma aktus" definē Regula Nr. 2580/2001, kas savukārt pati atsaucas uz Kopējās nostājas 2001/931 1. panta 3. punktā ietverto definīciju [76]. Neviena no šiem ES tiesību aktiem tekstā nav nekā, kas liecinātu, ka šis jēdziens varētu neattiekties uz bruņota konflikta laikā veiktām darbībām, kurām piemēro starptautiskās humanitārās tiesības.

71 — Skat. šo secinājumu 42. punktu.

72 — Ģenerāladvokāta M. Vatelē secinājumi lietā *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2016:381, 38. un 62.–66. punkts.

73 — LES 21. panta 1. punkts.

74 — Ģenerāladvokāta M. Vatelē secinājumi lietā *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2016:381, 73.–76. punkts.

75 — Skat. spriedumus *Inuit I*, 50. punkts, un *Pringle*, C-370/12, 135. punkts.

76 — Regulas Nr. 2580/2001 1. panta 4. punkts.

94. Arī Kopējās nostājas 2001/931 un Regulas Nr. 2580/2001 mērķi neatbilst šādai interpretācijai. Šo pasākumu mērķis faktiski ir preventīvs – tie cenšas apkarot terorismu, ierobežojot tam piekļuvi saviem finanšu resursiem, iesaldējot tādu personu līdzekļus un saimnieciskos resursus, kuras tiek turētas aizdomās par saistību ar teroristiskām vai ar terorismu saistītām darbībām [77]. Šo mērķu aizsardzība ir vienlīdz svarīga gan bruņotu konfliktu laikā, gan saistībā ar citos apstākļos veiktām darbībām.

95. Līdz ar to Kopējā nostāja 2001/931 un Regula Nr. 2580/2001, tās lasot atsevišķi, ļauj domāt, ka ir pieņemama jēdziena "teroristisks akts" ("terorisma akts") plaša interpretācija. Vai šāda interpretācija ir pamatota, ņemot vērā tiesību aktus un starptautisko tiesību kontekstu, kurā tas interpretējams?

Pamatlēmums 2002/475

96. Iesniedzējtiesa konkrēti vaicā (otrā jautājuma a) daļā), vai Pamatlēmuma 2002/475 11. apsvērumam ir nozīme, interpretējot "teroristisks akta" ("terorisma akta") jēdzienu Kopējā nostājā 2001/931 un Regulā Nr. 2580/2001. Vai faktam, ka šī apsvēruma mērķis ir izslēgt bruņoto spēku darbības bruņotu konfliktu laikā no Pamatlēmuma darbības jomas [78], ir kādas sekas attiecībā uz minētās kopējās nostājas un regulas tvērumu?

97. Manuprāt, atbilde uz šo jautājumu ir noliedzoša.

98. Pamatlēmums 2002/475 harmonizē dalībvalstu krimināltiesību aktus, un tā mērķis ir pielāgot "teroristu nodarījumu" definīciju dalībvalstīs [79]. Tādējādi tas pēc tvēruma un mērķa atšķiras no Kopējās nostājas 2001/931 un Regulas Nr. 2580/2001, kuras attiecas uz preventīviem pasākumiem terorisma novēršanai un kuru mērķis nav papildināt vai balstīt valstu krimināl procesuālo tiesvedību [80]. Preambulas 11. apsvēruma redakcija (jo īpaši frāze "šis pamatlēmums neattiecas") skaidri nosaka, kā norādījusi Komisija, ka šā apsvēruma vienīgais mērķis ir precizēt, ka Pamatlēmums 2002/475 neregulē bruņotu spēku veiktas "darbības" bruņotu konfliktu laikā. Līdz ar to Pamatlēmuma 2002/475 preambulas 11. apsvērums nesniedz nekādus norādījumus par to, kāda būtu "teroristiska akta" ("terorisma akta") nozīme Kopējā nostājā 2001/931 un Regulā Nr. 2580/2001 [81]. Šāda nostāja jebkurā gadījumā atbilst pastāvīgajai judikatūrai, saskaņā ar kuru apsvērumam ES tiesību akta preambulā nav juridiski saistoša spēka, tādēļ to nevar izmantot, lai atkāptos no minētā tiesību akta faktiskajām normām vai interpretētu tās acīmredzami pretēji to tekstam [82]. Preambulas 11. apsvērumā nav tieši minēts neviens Pamatlēmuma 2002/475 normatīvās daļas noteikums, tādēļ tas nekādā gadījumā nevar ietekmēt citu ES tiesību aktu interpretāciju.

Starptautiskajām tiesībām atbilstoša interpretācija

99. Tomēr ir nepieciešams ņemt vērā LES 3. panta 5. punktu, saskaņā ar kuru Eiropas Savienība veicina starptautisko tiesību normu stingru ievērošanu un attīstību. Tādējādi, pieņemot tiesību aktu, tai jāievēro starptautiskās tiesības kopumā, tostarp Savienības iestādēm saistošās starptautiskās paražu tiesības [83].

77 — Skat. spriedumu, 2012. gada 15. novembris, *Al-Aqsa*/Padome un Nīderlande/*Al-Aqsa*, C-539/10 P un C-550/10 P, EU:C:2012:711 (turpmāk tekstā – "spriedums *Al-Aqsa*"), 67. punkts un tajā minētā judikatūra.

78 — Skat. iepriekš 40. punktu.

79 — Pamatlēmuma 2002/475 preambulas 6. apsvērums; skat. arī 1. panta 1. punktu.

80 — Skat. spriedumu *Al-Aqsa*, 67. punkts un tajā minēto judikatūru.

81 — Šajā ziņā skat. spriedumu, 2014. gada 16. oktobris, *LTTE*/Padome, T-208/11 un T-508/11, EU:T:2014:885, 73. punkts. Kā jau minēju, šo apstākli Padome nav apstrīdējusi (skat. iepriekš 51. punktu).

82 — Skat., piemēram, spriedumu, 2013. gada 11. aprīlis, *Della Rocca*, C-290/12, EU:C:2013:235, 38. punkts un tajā minētā judikatūra.

83 — Šajā ziņā skat. spriedumu, 2011. gada 21. decembris, *Air Transport Association of America* u.c., C-366/10, EU:C:2011:864, 101. punkts un tajā minētā judikatūra.

100. Turklāt atbilstīgi pastāvīgajai judikatūrai ES tiesību akti, cik vien iespējams, ir jāinterpretē, ņemot vērā starptautiskās tiesības [84]. Lai gan Tiesa šo prasību galvenokārt ir attiecinājusi uz līgumiem, kas ir formāli saistoši Savienībai [85], šai prasībai ir plašāks tvērums. Lietā *Poulsen* un *Diva Navigation* Tiesa atzina, "ka [Eiropas Savienībai], īstenojot tās pilnvaras, ir jāievēro starptautiskās tiesības, līdz ar to [Savienības tiesību norma, kas attiecīgajā lietā bija jāinterpretē,] jāinterpretē un tās darbības joma jāierobežo, ievērojot piemērojamās starptautisko jūras tiesību [paražu tiesību] normas" [86]. Lietā *Intertanko* tiesa gāja vēl tālāk [87]. Tajā tā atzina, ka tas, ka starptautisks līgums ir saistošs visām dalībvalstīm, bet ne ES, "var ietekmēt [atvasināto tiesību normu] [..] interpretāciju" pat tad, ja līgumā nav kodificētas starptautisko tiesību paražu tiesību normas, un ka tai atvasinātās tiesību normas ir jāinterpretē, "ievērojot" attiecīgo līgumu [88]. Tiesa minēto pamatoja ar "paražu tiesību labticības principu" un tagadējā LES 4. panta 3. punktā minēto lojālas sadarbības principu. Mērķis ir, ciktāl tas iespējams, izvairīties no tādas Savienības tiesību interpretācijas, kas liegtu dalībvalstīm pildīt savas starptautiskajās tiesībās paredzētās saistības.

101. Tādēļ ir nepieciešams vispirms izvērtēt, vai Kopējo nostāju 2001/931 un Regulu Nr. 2580/2001 var interpretēt atbilstīgi attiecīgajām starptautisko tiesību normām. Ja atbilde ir apstiprinoša, nav nepieciešams noteikt, vai šīs normas ir vienas no tām, saskaņā ar kurām Tiesa var izvērtēt ES iestāžu pasākumu tiesiskumu [89].

102. Jānošķir starptautiskās humanitārās tiesības, no vienas puses, un starptautisko tiesību normas, kas regulē cīņu pret terorismu un ķīlnieku sagrābšanu, no otras puses. Savos secinājumos es izvērtēšu tikai tos starptautisko tiesību avotus, kas pieminēti vai nu lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, vai pušu argumentācijā.

– Starptautiskās humanitārās tiesības

103. Pirmkārt, attiecībā uz starptautiskajām humanitārajām tiesībām Tiesa var uzskatīt, ka Ženēvas konvencijām un to protokoliem ir nozīme, jo TAT un Šrilankas valdība lietas faktisko apstākļu laikā bija iesaistītas bruņotā konfliktā. Turklāt visas dalībvalstis ir pievienojušās šīm konvencijām un protokoliem [90]. Tādēļ Tiesai ir pienākums ņemt tos vērā, interpretējot Kopējo nostāju 2001/931 un Regulu Nr. 2580/2001, neatkarīgi no tā, vai šīs konvencijas un protokoli kodificē starptautisko publisko tiesību paražu tiesību normas [91].

104. Es noraidu prasītāju pamatlietā izteikto argumentu, ka tādēļ, ka TAT bija nevalstisks bruņotais spēks, kas iesaistījies iekšējā konfliktā Šrilankā, starptautiskās humanitārās tiesības liedzot tā no 2005. līdz 2009. gadam veiktos uzbrukumus un nolaupīšanas traktēt kā "teroristiskus aktus" ("terorisma aktus"). Pirmkārt, Ženēvas konvenciju kopīgais 3. pants, kas tieši regulē iekšējos konfliktus, aizliedz jebkad un jebkur vardarbību pret dzīvību un veselību, it īpaši jebkura veida slepkavību, un ķīlnieku ņemšanu, ja to veic pret "personām, kuras tieši nepiedalās militārajās akcijās, tai skaitā

84 — Skat., piemēram, spriedumu, 2012. gada 15. marts, *SCF Consorzio Fonografici*, C-135/10, EU:C:2012:140, 51. punkts un tajā minētā judikatūra. Skat. arī ģenerāladvokāta P. Mengoci [*P. Mengozzi*] secinājumus lietā *Diakite*, C-285/12, EU:C:2013:500, 23. un 24. punkts.

85 — Skat. piemēram, spriedumu, 1996. gada 10. septembris, Komisija/Vācija, C-61/94, EU:C:1996:313, 52.–58. punkts, un 2004. gada 1. aprīlis, *Bellio F.lli*, C-286/02, EU:C:2004:212, 33. punkts.

86 — Spriedums, 1992. gada 24. novembris, *Poulsen* un *Diva Navigation*, C-286/90, EU:C:1992:453, 9. punkts. Skat. arī, piemēram, spriedumu, 2015. gada 15. janvāris, *Evans*, C-179/13, EU:C:2015:12, 35. punkts.

87 — Spriedums, 2008. gada 3. jūnijs, *The International Association of Independent Tanker Owners* u.c., C-308/06, EU:C:2008:312.

88 — 52. punkts.

89 — ES sekundāro tiesību aktu spēkā esamības izvērtēšana, pamatojoties uz starptautiskajām tiesībām (starptautiskajiem līgumiem vai starptautiskajām paražu tiesībām), joprojām ir izņēmuma rīcība, kam piemēro ļoti striktus nosacījumus. Par starptautiskajiem līgumiem visnesenāk skat. 2016. gada 4. februāra spriedumu *C & J Clark International*, C-659/13 un C-34/14, EU:C:2016:74, 84. punkts. Par starptautiskajām paražu tiesībām skat. 2011. gada 21. decembra spriedumu *Air Transport Association of America* u.c., C-366/10, EU:C:2011:864, 101., 102. un 107. punkts.

90 — Skat. iepriekš 4. punktu.

91 — Skat. iepriekš 100. punktu un tajā minēto judikatūru.

personām no bruņoto spēku sastāva, kuras ir nolikušas ieročus, kā arī pret tām, kuras pārstājušas piedalīties militārajās akcijās sakarā ar slimību, ievainojumu, aizturēšanu vai jebkuru citu iemeslu"[92]. Šis noteikums, kaut arī netieši, tomēr nepārprotami aizliedz terorisma aktus, kas var radīt minētās sekas[93].

105. II protokola 4. panta 2. punkta d) apakšpunktā konkrētāk ir norādīts, ka iekšēja bruņota konflikta dalībniekiem vienmēr un visur ir aizliegts izdarīt terorisma aktus pret personām, kas neņem tiešu dalību vai pārtraukušas piedalīties karadarbībā[94]. Tāpat tiem saskaņā ar II protokola 13. panta 2. punktu ir aizliegti vardarbības akti vai tās draudi, kuru galvenais mērķis ir viest šausmas civiliedzīvotāju vidū.

106. I protokols galvenokārt ir piemērojams starptautiskiem bruņotiem konfliktiem[95], tādēļ uzreiz nešķiet, ka tam būtu nozīme izskatāmajā lietā. Pat ja šis protokols attiektos uz konfliktu starp Šrilankas valdību un TAT[96], secinājumi tomēr neatšķirtos, jo arī I protokols aizliedz "vardarbības aktus vai tās draudus, kuru galvenais mērķis ir viest šausmas civiliedzīvotāju vidū"[97]. Starptautiskās humanitārās tiesības tādējādi "aizliedz terora aktus kā starptautiskos, tā iekšējā bruņotos konfliktos neatkarīgi no tā, vai tos veic valsts vai nevalstiska puse"[98].

107. Kāda ir nostāja attiecībā uz darbībām, kas vērstas pret personām, kuras aktīvi piedalās bruņotā konfliktā, vai pret militāriem mērķiem, un kas nevieš šausmas civiliedzīvotāju vidū? Kaujinieki starptautiskā bruņotā konfliktā ir tiesīgi tieši piedalīties karadarbībā un līdz ar to bauda imunitāti attiecībā uz darbībām, ko tie veikuši kā kaujinieki, ja tiek ievērotas starptautiskās humanitārās tiesības. Turpretī iekšēja bruņota konflikta dalībniekiem nav imunitātes pat tad, ja to darbības nepārkāpj Ženēvas konvenciju kopīgo 3. pantu, kā arī II protokola 4. panta 2. punkta d) apakšpunktu un 13. panta 2. punktu[99]. Tādēļ, piemēram, nevalstisku bruņoto spēku karavīrs, kurš iekšējā konfliktā, nepārkāpjot starptautiskās humanitārās tiesības, ir nonāvējis ienaidnieka kaujinieku no valdības spēkiem, var tikt tiesāts par slepkavību. Tas izriet no principiem par suverenitāti un neiejaukšanos iekšējās lietās[100]. Tādēļ iekšēja konflikta dalībnieki nevar izvairīties no represīviem vai preventīviem pasākumiem, ko valsts attiecīgajā situācijā atzīst par piemērotiem[101], ja vien tai ir piekritīga šādu pasākumu īstenošana un tā ievēro piemērojamās terorisma apkarošanas konvencijas un citas tai saistošas starptautisko tiesību normas[102].

92 — Kopīgā 3. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts. Savā 1986. gada 27. jūnija spriedumā Nikaragva pret Savienotajām Valstīm Starptautiskā tiesa nosprieda, ka kopīgajā 3. pantā ietvertie noteikumi "veido minimālās prasības papildus izvērstākajiem noteikumiem, kas arī jāpiemēro starptautiskiem konfliktiem" un kas atspoguļo "svarīgus humānuma apsvērumus" (*ICJ Reports*, 1984, 392. lpp., 218. punkts).

93 — Šajā ziņā skat. Gasser, H.-P., "Acts of terror, "terrorism" and international humanitarian law", *International Review of the Red Cross*, 2002, 560. lpp.

94 — Attiecībā uz starptautiskiem bruņotiem konfliktiem skat. I protokola 51. panta 2. punktu un Ceturtās Ženēvas Konvencijas 33. panta 1. punktu.

95 — Skat. 1. panta 3. punktu, kurā ietverta atsauce uz Ženēvas konvenciju kopīgo 2. pantu.

96 — Tā būtu, ja šis konflikts būtu bruņots konflikts, kurā "tautas cīnās pret koloniālo kundzību un ārzemju okupāciju, un pret rasistiskajiem režīmiem, izmantojot savas tiesības uz pašnoteikšanos" (I protokola 1. panta 4. punkts).

97 — I protokola 51. panta 2. punkts.

98 — Pfanner, T., "Scope of Application, Perpetrators of Terror, and International Humanitarian Law", no: Fernández-Sánchez (red.), *International Legal Dimensions of Terrorism* (Martinus Nijhoff Publishers, 2009), 289. lpp.

99 — Visiem varas pārstāvjiem ir jācenšas visplašākajā iespējamajā veidā piešķirt dalībniekiem amnestiju pēc karadarbības beigām (II protokola 6. panta 5. punkts). "Iekšējā bruņotā konfliktā kaujinieka un kara gūstekņa statuss netiek atzīts, jo valstis nevēlas bruņotu ienaidnieka spēku pārstāvju grupām piešķirt imunitāti pret kriminālvajāšanu saskaņā ar valsts tiesībām par bruņošanos" (SSKK, "The relevance of IHL in the context of terrorism", www.icrc.org/eng/resources/documents/faq/terrorism-ihl-210705.htm, aplūkots 2016. gada 4. jūlijā).

100 — II protokola 3. panta 1. punktā minēts, ka "[šo protokolu] nekādā veidā nedrīkst izmantot, lai ietekmētu kādas valsts suverenitāti vai valdības pienākumu ar visiem likumīgajiem līdzekļiem uzturēt vai atjaunot likuma ievērošanu vai aizsargāt valsts nacionālo vienotību un teritoriālo neaizskaramību".

101 — Šie pasākumi var būt vērsti pret darbībām, ko valsts uzskata par terorismu, bet ne tikai pret minētajām darbībām (piemēram, tie var būt vērsti arī pret valsts nodevību vai spiegošanu).

102 — Skat. arī 2016. gada SSKK komentāru, Kopīgais 3. pants, 514. punkts, un turpmāk 111.–121. punktu.

108. Ir izteikts viedoklis, ka iekšēja konflikta dalībnieku veikto darbību klasificēšana par "teroristiskām" varētu mazināt to motivāciju ievērot starptautiskās humanitārās tiesības, pamatojoties uz to, ka šādiem dalībniekiem būs maz iemeslu ievērot (īpaši) Ženēvas Konvenciju kopīgo 3. pantu un II protokola 4. panta 2. punkta d) apakšpunktu un 13. panta 2. punktu, ja to ievērošana netiks motivēta no krimināltatbildības viedokļa [103].

109. II protokola 6. panta 5. punktā paredzētā aizsardzība patiešām ir salīdzinoši vāja: šis noteikums ir formulēts tīri programmatiski [104] ("[..] ir jācenšas visplašākajā iespējamajā veidā piešķirt amnestiju [..]"), tādēļ tas nemotivē tādā līmenī kā "kaujinieku" imunitāte personām, kas karadarbības laikā ievēro starptautiskās humanitārās tiesības [105]. Tas, ka starptautiskās humanitārās tiesības neparedz imunitāti, varētu kaitēt šo tiesību efektivitātei un palielināt to īstenošanas izmaksas. Tomēr šis (iespējams) ne gluži optimālais stāvoklis starptautiskajās tiesībās pats par sevi nevar mainīt starptautiskās humanitārās tiesības to mūsdienu izpratnē [106].

110. Jebkurā gadījumā, pat pieņemot, ka "teroristiska akta" jēdzienam iekšēja konflikta kontekstā ir šaurāka nozīme nekā miera laikā, prasītāji pamatlietā nav ne pierādījuši, ne vispār apgalvojuši, ka uzbrukumi un nolaupīšanas, kas bija par pamatu TAT iekļaušanai 2. panta 3. punktā noteiktajā sarakstā, pilnībā vai daļēji nepārkāpa starptautiskās humanitārās tiesības. Konkrētāk, nav ticis apgalvots, ka neviena no šīm darbībām netika vērsta pret civiliedzīvotājiem vai citām personām, kas aktīvi nepiedalījās karadarbībā starp TAT un Šrilankas valdību. Tā vietā prasītāji pamatlietā norāda, ka, tā kā TAT ir bijusi iesaistīta iekšējā konfliktā starptautisko humanitāro tiesību izpratnē, tās darbības nekādā gadījumā nevarētu uzskatīt par "teroristiskām" [107]. Manis izskaidroto iemeslu dēļ šis iebildums ir jānoraida.

– Starptautiskās tiesības par cīņu pret terorismu un ķīlnieku sagrābšanu

111. Attiecībā uz starptautiskajām tiesībām, kas reglamentē cīņu pret terorismu, vispirms norādīšu, ka iesniedzējtiesas nolēmumā minētā Starptautiskā konvencija par kodolterorisma apkarošanu acīmredzami nav saistīta ar pamatlietu. Tādēļ to turpinājumā neaplūkošu. Turklāt EP Konvencija par terorisma novēršanu nav saistoša Eiropas Savienībai. Ne arī visas dalībvalstis to ir ratificējušas. Līdz ar to minētā konvencija nav daļa no starptautiskajām normām, kuras būtu jāievēro Tiesai, interpretējot Kopējo nostāju 2001/931 un Regulu Nr. 2580/2001.

112. Kopējā nostāja 2001/931 un Regula Nr. 2580/2001 īsteno Rezolūciju 1373 (2001) [108]. Lai gan Eiropas Savienība nav Apvienoto Nāciju Organizācijas locekle, Tiesa ir atzinusi, ka, "īstenojot šo pēdējo minēto kompetenci, [Eiropas Savienībai] ir jāpievērš īpaša uzmanība apstāklim, ka saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu 24. pantu Drošības padomes rezolūciju pieņemšana atbilstoši Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu VII nodaļai ir galvenais šīs starptautiskās institūcijas pienākums, lai pasaules mērogā nodrošinātu mieru un drošību, kas minētās VII nodaļas ietvaros iekļauj tiesības noteikt miera un starptautiskās drošības apdraudējumu, kā arī veikt vajadzīgos

103 — Skat. tostarp Pejic, J., "Terrorist Acts and Groups: A Role for International Law?", *British Yearbook of International Law*, 2004, 75. un 76. lpp., un Sassóli, M., "Terrorism and War", *Journal of International Criminal Justice*, 2006, 970. lpp. Kā atzīmē Sassóli, "ja katrs pret valsts bruņotajiem spēkiem veikts akts ir "teroristisks", kā izskanējuši viedokļi, tad tiek novājinātas [starptautiskās humanitārās tiesības] un bruņoto grupējumu vēlme ievērot SHT". Skat. Sassóli, M., "The Role of Human Rights and International Humanitarian Law in New Types of Armed Conflicts", no: Ben-Naftali, O. (red.), *International Humanitarian law and International Human Rights Law* (Oksforda, OUP, 2011, 37. lpp.).

104 — Ar šo frāzi es vēlos teikt, ka šī norma tikai nosaka mērķus un tās nolūks nav radīt indivīdiem tiesības vai pienākumus.

105 — Diplomātiskajā konferencē, kurā tika pieņemts II protokols, tika noraidīts Starptautiskās Sarkanā Krusta komitejas (SSKK) priekšlikums noteikt, ka, ja iekšēja bruņota konflikta dalībnieki tiek krimināvajāti, tiesām, cik vien iespējams, būtu jāņem vērā fakts, ka apsūdzētais ievērojis II protokola noteikumus. Skat. SSKK komentāru par 1949. gada 12. augusta Ženēvas konvenciju papildprotokolu projektiem, Ženēva, 1973. gads, 141. lpp. (10. panta 5. punkts).

106 — Skat. 107. punktu.

107 — Gluži pretēji tās (teorētiski) varētu uzskatīt par kara noziegumiem. Prasītāji pamatlietā arī īsi apšauba, ka TAT bija faktiski atbildīga par šiem uzbrukumiem un nolaupīšanām. Tomēr viņi nenorāda konkrētus elementus, kas ļautu apšaubīt Komisijas nostāju.

108 — Skat. iepriekš 34. punktu.

pasākumus, lai to saglabātu vai atjaunotu"[109]. Tādēļ Tiesai, cik vien iespējams, Kopējo nostāju 2001/931 un Regulu Nr. 2580/2001 jāinterpretē saskaņā ar Rezolūciju 1373 (2001). Tomēr minētā rezolūcija nedefinē "teroristisku aktu" un neierobežo šī jēdziena tvērumu starptautisko humanitāro tiesību gaismā.

113. Teroristu rīkoto sprādzienu konvencija ir saistoša visām dalībvalstīm. Ņemot vērā elementus, kas mudināja Padomi iekļaut TAT 2. panta 3. punktā norādītajā sarakstā, kur minēti TAT "uzbrukumi"[110], arī šai konvencijai var būt nozīme pamatlietā. Tādēļ, interpretējot Kopējo nostāju 2001/931 un Regulu Nr. 2580/2001, jāņem vērā Teroristu rīkoto sprādzienu konvencija[111].

114. Teroristu rīkoto sprādzienu konvencija no tās tvēruma izslēdz "bruņoto spēku darbības bruņota konflikta laikā", kuras regulē starptautiskās humanitārās tiesības[112]. Tomēr tas nenozīmē, ka šādas darbības nevarētu kvalificēt kā "terora aktus" starptautisko humanitāro tiesību nozīmē. Manu secinājumu atbalsta Teroristu rīkoto sprādzienu konvencijas pēdējais apsvērums, kurā skaidri norādīts, ka "noteiktu darbību neiekļaušana [konvencijā] nepieļauj vai nepadara likumīgas tādas darbības, kas citādi ir nelikumīgas, vai nekavē apsūdzības celšanu saskaņā ar citiem likumiem [..]". Šis apsvērums apstiprina, ka Padome pareizi atspoguļo iepriekš iztirzāto starptautisko humanitāro tiesību normu un atsevišķu starptautisko tiesību normu par terorisma apkarošanu savstarpējo papildināmību.

115. Līdzīga argumentācija attiecas arī uz Ķīlnieku konvenciju, kurai arī ir nozīme izskatāmajā lietā[113]. Lai gan šī konvencija formāli Eiropas Savienībai nav saistoša, visas dalībvalstis ir tai pievienojušās. Tās 12. panta mērķis ir tikai precizēt Ķīlnieku konvencijas materiālo piemērošanas jomu. Tādēļ šis noteikums nekādi neietekmē tādu ķīlnieku sagrābšanu novēršanu un apkarošanu, kas notiek bruņotu konfliktu laikā un ko tādēļ regulē starptautiskās humanitārās tiesības[114]. Arī šajā gadījumā dažādās starptautisko tiesību normas, šķiet, papildina cita citu.

116. Turklāt, kā Komisija apstiprināja tiesas sēdē, dalībvalstu rīcība saskaņā ar Kopējo nostāju 2001/931 un Regulu Nr. 2580/2001 principā ietilpst Terorisma finansēšanas konvencijas darbības jomā. Šo ES tiesību aktu mērķis ir apkarot starptautisko terorismu ar konkrētu finansiālu pasākumu palīdzību attiecībā uz terora aktos iesaistītām personām, organizācijām un veidojumiem. Turklāt Konvencija par cīņu pret terorisma finansēšanu ir saistoša visām dalībvalstīm. Līdz ar to Tiesai, ciktāl tas iespējams, Kopējā nostāja 2001/931 un Regula Nr. 2580/2001 jāinterpretē tā, lai neradītu risku visām ES dalībvalstīm pārkāpt to saistības, kuras izriet no minētās konvencijas.

117. Tomēr nekas no Terorisma finansēšanas konvencijā minētā neliedz nevalstisku bruņoto spēku darbības iekšējos konfliktos atzīt par "teroristiskiem aktiem".

118. Pirmkārt, kā Vispārējā tiesa atzina 2014. gada 16. oktobra spriedumā lietā TAT/Padome[115], Terorisma finansēšanas konvencijas 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir tieši paredzēta iespēja, ka "terora akti" šīs konvencijas nozīmē varētu tikt veikti bruņota konflikta starptautisko tiesību izpratnē laikā, ja tiek izpildīti divi nosacījumi: i) rīcībai jābūt ar nodomu izraisīt nāvi vai nodarīt smagus miesas

109 — Spriedums, 2008. gada 3. septembris, *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija, C-402/05 P un C-415/05 P, EU:C:2008:461, 294. punkts.

110 — Skat. iepriekš 48. punktu.

111 — Skat. iepriekš 100. punktu un tajā minēto judikatūru.

112 — 19. panta 2. punkts.

113 — TAT ES sarakstā ir iekļauta tostarp laikā no 2005. līdz 2009. gadam notikušo "nolaupīšanu" dēļ, kā to dēvē Padome, skat. iepriekš 48. punktu. Šīs analīzes nolūkiem es nesaredzu būtisku atšķirību starp šo vārdu un "ķīlnieku sagrābšanu", kas tiek lietota Ķīlnieku konvencijā.

114 — Skat. Ženēvas konvenciju kopīgā 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu un II protokola 4. panta 2. punkta c) apakšpunktu.

115 — T-208/11 un T-508/11, EU:T:2014:885, 64. punkts.

bojājumus un ii) rīcības mērķis pēc tās būtības vai konteksta ir iedzīvotāju iebiedēšana vai valdības vai starptautiskas organizācijas piespiešana veikt kādu darbību vai atturēties no tās. Līdz ar to, regulējot terora aktu finansēšanu atbilstoši Terorisma finansēšanas konvencijai, dalībvalstis dalībnieces (vai Eiropas Savienība) "terora aktu" definīcijā var ietvert bruņota konflikta laikā veiktas darbības.

119. Otrkārt, jebkurā gadījumā 21. pantā nepārprotami ir noteikts, ka Terorisma finansēšanas konvencija neietekmē indivīda pienākumus saskaņā ar starptautiskajām humanitārajām tiesībām. Šie pienākumi ietver visu Ženēvas konvenciju kopīgā 3. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā, kā arī II protokola 4. panta 2. punkta d) apakšpunktā un 13. panta 2. punktā minēto darbību absolūtu aizliegumu.

120. "Teroristiska akta" jēdziena interpretācija Kopējā nostājā 2001/931 un Regulā Nr. 2580/2001 tādējādi, ka tas ietver darbības, ko veikuši nevalstiski bruņotie spēki iekšējā konfliktā, atbilst iepriekš aplūkotajiem starptautisko tiesību aktiem par terorisma apkarošanu un ķīlnieku sagrābšanu ne mazāk kā attiecīgajām starptautisko humanitāro tiesību normām.

121. Tādēļ, atbildot uz otrā jautājuma b) daļu, es secinu, ka bruņoto spēku darbības iekšēju bruņoto konfliktu laikā starptautisko humanitāro tiesību izpratnē var būt "teroristiski akti" ("terorisma akti") Kopējās nostājas 2001/931 un Regulas Nr. 2580/2001 izpratnē, tās interpretējot piemērojamo starptautisko humanitāro tiesību un starptautisko tiesību, kas regulē cīņu pret terorismu un ķīlnieku sagrābšanu, noteikumu gaismā.

122. Ņemot vērā argumentus, ko Tiesai iesnieguši prasītāji pamatlietā [116], es, atbildot uz trešo un ceturto jautājumu, arī uzskatu, ka šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav minēti nekādi faktori, kas varētu ietekmēt Regulas Nr. 610/2010 spēkā esamību, ciktāl minētā regula attiecās uz TAT. Šādos apstākļos nav jāsniedz atbilde uz piekto jautājumu.

Secinājumi

123. Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uzskatu, ka Tiesai uz *Raad van State* (Valsts padome, Nīderlande) uzdotajiem jautājumiem būtu jāatbild šādi:

— Judikatūrā noteiktais izņēmums, kas izriet no 1994. gada 9. marta sprieduma lietā *TWD Textilwerke Deggendorf*, C-188/92, EU:C:1994:90, ir piemērojams attiecībā uz LESD 263. panta ceturtās daļas trešo pamatu.

— Pastāv šaubas par to, ka, ja A, B, C un D būtu Vispārējā tiesā apstrīdējuši Padomes 2010. gada 12. jūlija Īstenošanas regulas (ES) Nr. 610/2010, ar kuru īsteno 2. panta 3. punktu Regulā (EK) Nr. 2580/2001 par īpašiem ierobežojošiem pasākumiem, kas terorisma apkarošanas nolūkā vērsti pret konkrētām personām un organizācijām, un ar kuru atceļ Īstenošanas regulu (ES) Nr. 1285/2009, spēkā esamību, ciktāl šī regula attiecās uz Tamililamas atbrīvošanas tīģeriem (TAT), viņu prasība būtu bijusi pieņemama. No tā jāsecina, ka A, B, C un D valsts tiesā pamatoti norādīja uz regulas spēkā neesamību un aicināja to lūgt prejudiciālu nolēmumu LESD 267. panta kārtībā.

— Bruņoto spēku darbības iekšēja bruņota konflikta laikā, kuru regulē starptautiskās humanitārās tiesības, var būt "teroristiski akti" ("terorisma akti") Padomes 2001. gada 27. decembra Kopējās nostājas 2001/931/KĀDP par konkrētu pasākumu īstenošanu cīņā pret terorismu un Regulas Nr. 2580/2001 izpratnē, tās interpretējot attiecīgo starptautisko humanitāro tiesību un starptautisko tiesību cīņai ar starptautisko terorismu un ķīlnieku sagrābšanu normu gaismā.

116 — Skat. it īpaši šo secinājumu 110. punktu.

— Šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav minēti nekādi faktori, kas varētu ietekmēt Regulas Nr. 610/2010 spēkā esamību, ciktāl minētā regula attiecās uz TAT.